

308549

వత్తిడినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

దెన్న పట్టణము 1915 నం. దినంబరునెల 3 వ తేది శుక్రవారము

NO 209

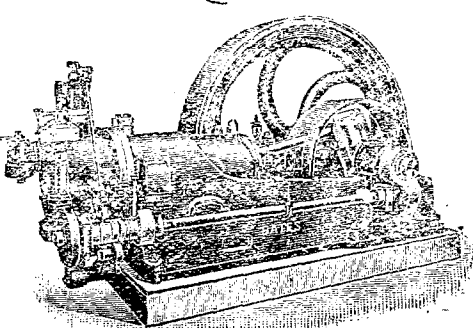
నంబరు. ౨.

రా. య. స. నా. మ. స. వ. పు. ర. కా. క్రి. క. బహుళ ఏకాదశి గం.

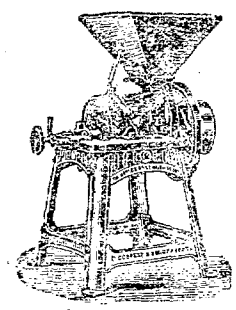
సంచిక ౨౦౯

బేట్టు కూడ్ ఆయిల్ ఇంజనులు, గ్యాసు ఇంజనులు, పెట్రోల్ ఇంజనులు

మిక్సిల్ ప్రెస్సింగ్ కంపెనీ ఈ యంజనులు వీరి యేర్పాటులతో అచర్చుబడి యెట్టి నూనెకోనయినను అతి త్వరితముగా పనిచేయు చుండుటకల్ల శక్తితో ప్రపంచమంతటను విక్రయించబడుచున్నది. ఈ నెలకు అతిగొప్పయు. వీరిని నడుపుటలో ప్రత్యేకముగా శ్రమగాదు అక్కర లేదు. కృతసాధనచే నాలవోట్ల పనిచేయుచున్నది. వీరిని నడుపుట అతి సులభము. యెల్ల అతి సరసము. 2½ మెట్రలు 50 గుట్టుముల పరువరకు పాటియొకత్తు స్వేద సామానుల నహ యెప్పుడున్న సిద్ధముగా ఉంచబడును.

గ్యాసు ఇంజను.

పిండిచేయు యంత్రము.

కృతసాధనములకు సులభముగా వీరి సర్దుబాటు చేయు లిగినటువంటి అన్నిరక యంత్రములు ప్రత్యేకములు, రియల్ యంత్రములు, నూనెచేయు యంత్రములు, పిండిచేయు యంత్రములు వలయు. వాట్ల చిల్లర సామానులు, బెల్లింగులు, చెక్రములు, బేరింగులు, పాప్టింగులు వీరివలన అయిత్తు, పగయిరా యంత్రా శాస్త్రమునవి పరమమైన ధరలకు అర్జించుచున్న తెలుగు ప్రయోజనమును. యేవిధములయిన ప్యాక్టికలుగాని కంట్రాక్టుచేసిన కట్టిపెట్టబడును.

పోల్ ఏజెంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో, ఇంజనీరు,

బొంబే బెజవాడ. 30 కి. నెకండు వైను బిన్, మదరాసు.

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దులొలికె మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము, ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖించబడినవి. దినంబరునెల 31 వ తేది తాళున రోకసారిగ వాడుగు రూపముల విలువగల చూడండుల గొనవారలకు క్యాలండరు రుచిరముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణచివేయి పంపవలయును. ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధమృతము. చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము | పండ్ల పాడి | మోహనీ తైలము | డబ్బీ 1-కి 0-4-0. | డబ్బీ 1-కి 0-2-0. | సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును. అమృతాంజనము డి. పో, 103 ఫేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 6 తంబు శైలివిధి, మదరాసు.

ఈ యంత్రములను క్యాలండరులు కొద్ది ప్రతులు ముద్రింపబడుచున్నవి. ధరభానులను వెంటనే పంపుకొనిన యాశాభలును గలగల.

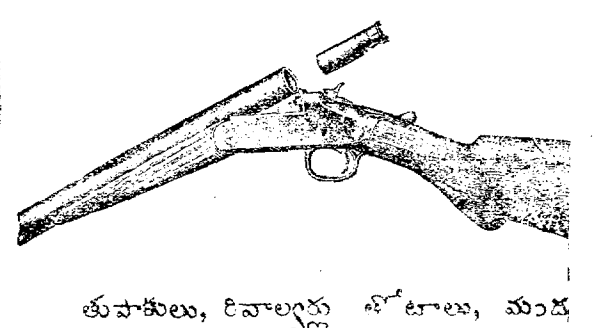
పనెషధి సారసపరిల్లా. ఇది భేదానుకూలులు సత్తుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములకు వాగుజేయును. కీళ్లబొట్టు, పొలిపా ముత్రపోటు వీరసబ్బు, రక్తవివారములనుగలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగును. ఇదిచర్మమునకు కాంత్రికలిగించును. వాడెంతయు తులప తృప్తిగలిగించును. సత్తుగడ్డలను వృద్ధిజేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసాముగనును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకదిధమైన మాక్కు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా కల రూ 1-4-0.

కుముకుమండు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమునల్లితాగులును మండు) నాగల్గితైలము వైపులకు మండు. ఈరెండుకసి నెలరోజులకు సరిదోపుమందు 5-0-0.

ప్రాప్తి:— వి. డి. సావంత్, గరజ, పనసవాడి, నం. ౨, బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

తుపాకులు! తుపాకులు!

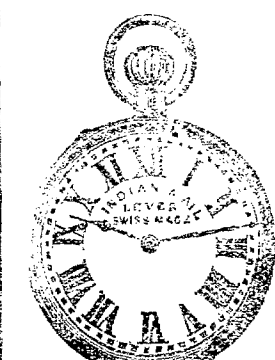

తుపాకులు, రివాల్వర్లు, బోటాలు, ముద్ర మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా విక్రయించబడును. నలయువారు క్యాటలాగు. ఈ అడ్డనుకు వ్రాసి తెప్పించుకొన వచ్చును.

యల్. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కో, (181) 12, పావన్న బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్ 5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.

చక్కని గొలుసుతో వెల 3.0 0 పోస్ట్ 0-1-0.

ఇది మా కొంతకే కిర్తనకు బడినది. కావున నెవరోడ్డులో ది. వెల స్వల్పమైనను ఫలము కనువి యనభవమున తెలియజేయబడిన సామానులకే. జే. బడి డబ్బు పూర్తి అను గాను డబ్బు ము కలిగియుండుటచే చాలా లము నిలుకక తృప్తికరముగ వే చేయును. గడియోను వెల్ల (ఇండియన్ మెయిల్) అను రంబును. వెల్లబాడల గ్యారంటీ.

పరీక్షించి యుండును. ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుమును శేరి వెల 2-8-0

చిరువామా:—సుప్రీయరు వాచ్ కంపె. పోస్టువాడ్ల వెల 167 మదరాసు.

స్ట్రీలపాట రామాయణము శ్రీమతి పార్వతివర్ధి, అన్నపూర్ణ ప్రచీతన

వినుటకు మిక్సిల్ యింపుగాను, చదువుటకు మిక్సిల్ ఆంధ్రకరముగానుండు 200 పేజీలగు గ్రంథము—వెల రూ. 1-కి, తపాలామార్చి సహా ఒక రూపాయి పది పు. డబ్బు ఒకేసారి కొనుక్కొని ఒక పుస్తకము పంపించును. పుస్తకముల కొరకను స్థలము.

శ్రీమతి పార్వతివర్ధి, అన్నపూర్ణ, శ్రీరామలింగము, రాజమం

కీర్తి శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్క

రంగుల చిత్రపటము వ్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-2

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రదేశ్ కా క్యాలయము,

పోస్టువాడ్ల వెల 212, మదరాసు.

జూబులు

విలేఖకులకు సూచన.

వి.ఆర్.; కా.క; కే.క; కె.మా; ఆ.రా; క.ను; రా. ం.పా; గు.లో; కా.బ్ర; పి.నూ; కా.న; కే.సీ; టి.ను; కే.సీ; ను; ము.నూ; పి.హెచ్.వి.ఆర్.; భో.ను; గొ.వెం; టి.రా. ; యెమ్.వి.ఎన్; నె.ను; ఎ.యన్; పి.యన్; స్కూలువై * విద్యార్థులు; చి.వెం.ను; రా.వెం.పా; కు. సీ; కలా * నిలయ కార్యకర్తలు; ని.వెం.ను; శ్రీ. వెం.క; కు.గో.కా; ం.మూ.యే. రా; కడపపురవాసి, బరంపురము జేతాళిమాని. అ|| బెజవాడలోని ఫోరవార్డు; సాంఘిక సమస్య; వా చార మహానుభావు; ప్రకటింపబడవు. సంచాదకు

నాగాయలంక ప్రజల కష్టములు.

తొడలోతునీటిలో నుండుట.

య్యా,

కాస్త్రీపూర్తి నువ్వనాగాయలంకలో నన్ను లమితము కరిసి అనగడ్య. వేకనూరుమీదకు వచ్చే మురుగునీరువాహంతయూ గామములో నిలిచి డొరంతయు తొడలోతునీటి మునిగిపోయినది. నూతులు వగైరాలు మునిగిపోయిన ఈ కీర్తాగడమైనది. సగమువరకు ఇంట్లు మోకాటిలోతునీటి మునిగిపోయినది. మురుగు నీరుపోవుటకు తూమునుండి లేద, నలు కరణములు, పెత్తనదాన్లు, ఒకటిసేరు అందలు మా వాసుగునములు ఏమిచేయక యూరకుండిరి. కొందలు యవకు గండికొట్టింపుడని ఒకరుసేరు నడిగిరికానివారు యెరి ధరాకతుకట్టినారు. కట్టలేకనో మరేకారణమునో రెండుదినము లూరికొన్నారు. చివరకు కొందలు మం రెచ్చి రుకీలు యిచ్చి రెండుగండ్లు కొట్టిందివారు.నీరిం . తగ్గలేక- ఇట్టి అపాయములలో జనాబుదారి యెరిగిదొ యుటలేదు- ముంట్టియగు కట్టసింపకుండ తాలూకాలో వెసిడెంటుకారెన దయ్యించి కనిచేయుమని నమ్ము న్నారు.

పురవాసులు.

II

గోగులంక ప్రజల కష్టములు.

నముద్రముపొంగి కష్టముకలుగుట.

య్యా!

అమలాపురంతాలూకా, గుత్తెడిపివారు గోగులంక యు తొలకరికి పంటపండి కాపుగకు నన్ను మునుకొను డగా నవంబర, రి. 4, 5వ తేదీలను, మెల్ల మెల్లగా తూ గానిపీచిసముద్రముపొంగి మూడుకాలుగు అనుగులయెత్తు న ప్రవాహించి 9-వ తేదీవరకు నీరుతియక పొలములను నుచెరువులను నిండి సవ్యములు పాడైపోయినది, పశుల ను పసికేవచ్చు పచ్చికబీళ్లు కల్పిపోయినది. "చెత్తచెదా" (క్షల్లి సర్వతీ) వాసం బయలుదేరినది చెరువులను, ంలును ఉప్పునైపోయినది. పగిలబడి తిండిలేకను, పశు మేకలేకను, బాధపడిరి. ఇంతేకాదు ప్రాంటులకు నుంచినీరు ప్రతిమీద పుట్ట యన్నట్లు పశువులకు జబ్బులుచేసి మృ త్వాత బడుచున్నది. మాకు సమీపమునన్న తీర్థాల డి యునగామము పేరులేకుండ, సముద్రముమీదయి డైవానుగ్రహములన జననమై కలుగలేదు. దోనెల వాటి వారెట్లో ప్రాణములను రక్షించుకొనిరి. కాని ఇంత ప్రజలకుగాని పశువులకుగాని అధికారు లేరిధకున సా వ్యమును చేసియుండలేదు కావున మాజిల్లాబోర్డువారైనను, స్థితినిచూచి కొంతవరకు కాకపోయిన కొంతవరకై క ిన్యము చేయుచుటకు ప్రార్థించుచున్నాము.

పురవాసులు.

III

శ్రీమదుత్తరాజే వసతిగృహము.

ఆంధ్రవిద్యార్థుల దుస్థితి.

య్యా,

ఆంధ్రులందరూ ఆంధ్రోద్యమ మత్సరికైకొనునీరు నడిచి తమకు ప్రత్యేకరాష్ట్ర మాత్రత్యకమునూ, విశ్వ ధ్రువ మొందు కావలయు ననియు కోరుచున్నారు. శ్యామల వివిధ ఆంధ్ర తల్లసమా కళములూ నామా ంచున్నారు. క్రీష్టియన కళాశాలా వసతిగృహములో 25 కివైనా ఆంధ్రవిద్యార్థులున్నారు. వీరిలో నైకమత్యము

లేదు. మాయద్వంద్యమున మాకీ సంవత్సరము ప్రారంభమునం డి విద్యార్థులూ ఫలాహారము, కాఫీ ఉపమామహాగ అన్న మును పెట్టుచున్నారు. మొదట ఒకరిద్దరు ఆంధ్రవిద్యార్థులు తప్ప మిగిలినవారందరూ తమకు కాఫీ, తేయాను లనక సరము లనియె, తమకు ప్రత్యేకముగ మధ్యాహ్నము సయిత ము అన్న మకావలయునని కోరినందున వారియిష్టానుసారముగ ప్రత్యేకముగ అన్న పుకాళియొకటి స్థాపింపబడినది. కాని కొంద రోజులకే ఆంధ్రవిద్యార్థులలో కొందరు తమకు మూడుపూటలు అన్నము తినినపక్షమున శీర్షము కాదనియు మరికొంద రు కారణాంతరముచేతను, అన్నమును మధ్యాహ్నముకు తినుటకు మాని, ఫలాహారముచేయుచున్నాడు. ఏమిదోద్యమ మొదటకావలయునని కోరినవారు వీరే, వీమట్ట వలదనువారు ను వీరే.

ఆంధ్రవిద్యార్థి.

IV

స్వవృద్ధి విద్యార్థి సంఘము.

అయ్యా,

వైసంఘమువారు బెజవాడలో నెలకొల్పిన పాఠశాల లోని బాలరకు దీపావళిసంఘమువారు క్రతిసంవత్సరము చలి కాలములో చొక్కాల నిచ్చుచుండిరి. కడచినసంవత్సర మే కారణమునో యిచ్చియుండలేదు. బీదబాలకు గుడ్డలతేక చలికాలములో రాత్రిపల్ల ప్రతిదినమున తప్పకుండ బడికిరాక పోవుట కిది యొకముఖ్యకారణము. సదకు దీపావళిసంఘము వారు ఈ సంవత్సర మైనను చలికాలములో మామూలుగా నిచ్చుచున్న చొక్కాలను ఇచ్చినయెడల బీదబాలరకు చలిబాధ నివారించజేసి విద్యరథ్యసింతుటకై బడికిరమ్మటకు ప్రోత్సాహము చేసినవారయ్యెదరు. ఈపాఠశాలను పాఠశా లాధికారులు వారివాలసక్రిందికి తీసికొని రెండుసంవత్సరముల నుండి గ్రాంటునిచ్చుచున్నారు ఈగ్రాంటులన బాలరకు పలకలు, పుస్తకములు పరీక్షలయిన తరువాత నిచ్చుటనూ మరువనగైరాలకింద ఖర్చుచేయబడుచున్నది. ఇదిగాక క్రతి నెలకు నుమారు ఏడేనిమిది రూపాయలవరకు చందాసూ ఁగుచున్నది. దీనినూ ఉపాధ్యాయుల జీతమున దీపము ఖర్చు చున్నగునవి వచ్చుచున్న చందాదారులు వారియ్యల నీన చందాను ప్రతి నెలకు నియ్యక కొన్ని నెలలు గడపి చందాలు కొందరుకుడ కిన్యతమకుచుండురు. ఇందువలన పాఠశాలా నిర్వాహకులు చాల చిక్కలు పడుచున్నారు. చందాసామ్మ ఒక్కమాటు వచ్చునను కలంపుతో తమస్వంతధనమును ఖర్చు కెట్టి తుకకు ఆకాభంగమును పొందుచున్నారు. ముండ్లిట్లు చేయక చందాదారులు తగినవిధమున పాఠశాలకు ప్రోత్సా హముచేయుదురని నమ్ముచున్నాను. ఈపాఠశాలయందు ను మాకు 80 మంది విద్యార్థులుగలరు. అందఱు తిట్టకబాటిలో చేరినవారు. బాలరకు చతువులు, (వామలు, సాధారణ కెక్కులు, భూగోళవిషయము, ప్రపంచజ్ఞాన మలనకు నితర చిన్నకథలును చెప్పబడును.

పాఠశాలాధిమాని.

V

ఆంధ్రపురోవృద్ధి సంఘము.

అయ్యా,

ఉత్తరసర్కారుల పురోవృద్ధి సంఘమువారు ఆంధ్రుల నందరి నొకటిగా సూచ్యకరతనను ఆకళిలో చేసిన మార్పిరి గాని వారియొక్క యాద్యేశము మాత్రము నెర వేరకపోవుట

కడకోచనీయును. వారి కార్యమునకు విఫలము గలుగుటకు కారణములు వారియొక్క ప్రతేకసంభావమైన దురాభిమాన మును దురభిప్రాయమును గాచున్నది. మేముఉత్తరసర్కారుల వారము. ఇతరులకు మార్గదర్శకులము. ఇతరులు చెప్పునది మేము వినము. మేముచెప్పునది మేము చేయునది ఆంధ్రులం దను చేయరలెననుటయే వీరలకును ఇతర మండలములవారికిని కలతలను పెంచుచున్నది. కెల్లెలుహోజులో దాదాపుగా నెల కోజులకిందట ఉత్తరసర్కారుల పురోవృద్ధిసంఘపు పేరును మార్పుటకును ఇతరసంఘముల జేర్చుకొనుటకును సభచేసి ఆం ధ్రులను ఆహ్వానించిరి. కాని అక్కడవనమృత్యువృత్తసంఘంలము లవారి మాటయే యెత్తలేదు. వారి గుభిప్రాయముల పోత్తిగా గమనింపలేదు. తక్కిన మండల వాగులు తమకు పగి తేల్చక సంఘములు కావలెననియు, అన్నిసంఘ ములు కలసి ఆంధ్రసంఘముకు ప్రత్యేకముగ స్థాపించిన వా గుండుననియు, లేనియెడల ఆంధ్రసంఘమును స్థాపించి దానిలో ఉత్తరసర్కారుల పురోవృద్ధి సంఘమును కలిపినయెడల వా గుండుననియు, అటుగాక ఉత్తర సర్కారుల సంఘమును ఆంధ్రసంఘముగా మార్పుట బాగులేననియు వారి యభిప్రాయములను తెలిపరచిరి. అయినను ఉత్తర సర్కారులవారు మొండి పట్టునలనో ఇతర మండలాల వారి యభిప్రాయముల గమనించక వారి (సర్కారులవారి) సంఖ్య యెక్కువక గుండుటచే నోట్లు తీసికొని పేరును మార్చివేసిరి. ఇతర సంఘ ములవారిని వారితో చేరువని కోరిరి. ఇతర సంఘములవారు ఆంధ్రులైనప్పటికిని స్వస్థంభాభిమానమును విడువజాలరు. ఇతర సంఘములవారి అసత్యముమీద పేరును మార్చినందున వారికి ఆంధ్రసంఘము కాదనింది సభ్యు లగుటకు నిచ్చలేదు.

ఇప్పటికైనను సర్కారులవారు వారి తప్పును దిద్దుకొన వలెను. ఇతర మండలములవారిని సమాధానపరచవలెను. మును పటివలెనే యుత్తరసర్కారుల సంఘముకు, ఇతర మండలముల సంఘములను ప్రత్యేకముగా నుంపవలెను. అన్ని సంఘము లును గలసి మరియొక సంయుక్తసంఘము నేర్పడవలెను. సంఘ ములో అన్ని మండల సంఘములనుండి ప్రతినిధుల జేర్చవలెను. వారు కార్యవిర్వాహక సభ్యులుగా నుండవలెను. ఈ ప్రతి నిధులను మండల సంఘములవారే ఎన్నికైనవలెను. ఇటుగాక ఉత్తరసర్కారులవారు చేసిన ప్రశస్తిించిన జేమనగా వారే ప్రతినిధుల నేర్పాటుచేయ నమక్రొ. అందుచే ఇతరమండల ముల కనన్ములి కలిగెను. వేరొ సుముక్తసంఘ మొకటి నేర్పరుచు పక్షమున నెల్లూరుమండల వాస్తవ్యులు చాల నుత్సాహముతో సర్కారులవారితో కలసి మెలసి స్నేహ భావముతోనుండగలరు. ఇప్పుడు ఆంధ్రులందరే కేకభావముతో నుండుట మంచిది గనుకను సంయుక్తసంఘము నుండుట యంద రికి నిష్పముగా నుండును గనుకను, సంయుక్తసంఘముకు స్థా పింప ఆంధ్రమహాజనుల ప్రార్థించుచున్నాను.

నెల్లూరు విద్యార్థి.

శ్యామయ్యారి మాంగుకితు గారు:—మాంగుకితు గారిని చిట్టకోట్లలో జడ్డిగా నియమించినందులకు బర్మాజేతమునం దన్నిభాగములనుండియు లెప్టనెంటు గవర్నరుగారికిని పగి ధాన కార్యదర్శి గారికిని కృతజ్ఞతను తెలుపు తంతివార్తలు రచ్చుచున్నది. ఈ నెల ౧ వ తేదీని శ్యామయ్యారి మాంగు కితుగారు శ్యామయ్యసమును మొదటిసారి యధిష్టించిరి. బర్మా జేతము శ్యామయ్యారిగా నియమించుట కిదియే ప్రారంభము

క్రొత్త రీతిని అనుసరించి చేయుబడినది. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టరు

ఏ శ్రీలకు తమ కెంట్రుకలు నుండరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుటయొగి తినిన, బహుళలో దొరకడు నూనెలనువాడనూడడు. ఎంచుకొనిన కెంట్రుకలు మేగరము కల్ల రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నాడు. ఈ కంకతి శ్రీలకు ఆలోచించవలయును. ఈ కామినియానూనె మూలికలనుండి మాతన సంకోధనకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె కెంట్రుకలను రాల్చు పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన కెంట్రుకలు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె కెంట్రుకలను పట్టువలె నున్న గ చేసి మెదడును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక కరహాతమైనది. దురుపేరు తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియానూనె తెలిసియేయున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కఁడునులేదు. అది కెంట్రుకలను నిగనిగలాడునట్టి సహజమున కల్గి మెండుగు కలిగించి కర్రనునయ చువపుట్టింది మెదటికి క్రొత్తసాంపు సూర్తి మిక్కిలి ఇంకయు నువాసనమిట్టుటయేగా గలిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువకు నుండునట్టి మెండుగునందు ఒక బంగారువలెయును, అయినోవారు పన్ను పదర్శనకుం నికయోగ్యతా వ్యక్తికయె నొసంగియున్నాడు. చుట్టము మెండుకోరయే వేలకొలది యోగ్యతా సాక్ష్యములు మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినియానూనెలయొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు అరవార్తాంపు

కంపియెడల ఒకసారికి ఉత్తయోగింబడిగినంతమాత్రముగలఒకబడ్డి లైలము ఇనానుగా ఉంపలపడు. వల సీసా 1-కి రూ 1.50 మానుసీసాట 2-కి 2.00 వి.వి. ఖర్చులు చేస (ప్రతి బిల్లరనుకానులూ గా రోరకును.) సోల్వింట్టు: ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెని, నెం. 153 బామామనీసు, బొంబయి. పత్రాను నింట్:— మేగా పురయోత్రమే మూర్తి జెం22, చైవాబజార్లోడ్. భూలంకడినూతలు, పత్రాను

అండును చిశంబర్ : — ఆమెస్వరం- శ్చస్వవేశ
జ్య ఆర్థిక మంత్రిలు రాజనామాళి నిర్వహి- యుద్ధారం
నందియు రాజ్యాంగ సభా సమావేశము జరుగ నేలేను-

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి. గ్రా. 3-4-0

కస్తూరి

తులం 1 కి. గ్రా. 20 0-0

గోరోజనము తులం ౧కి 2-౦-౦

కుంకుమపువ్వు తులం ౧-కి గ్రా. 2-0-0

రసభస్మము

అలము 1-కి అణాలు 0-10-0

చమ్రాంజనము డిహా, 7, రెండుశెట్టివీధి మదరాసు.

వాతావరణస్థితి

1915 సం. డిసెంబరు నెల 3-వ తేదీ.

ప్రదేశములు.	డిసెంబరు 3 వ తేదీ ఉదయము ౧౦.౦౦ వరకు వాయువీచలము అంశములు	కడవిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్షపాతము.		
		అంశ	గ్రేడ్	కడవిన 24 గంటలలో	8 వ ఏ.పి.లకు	9 వ ఏ.పి.లకు
గోపాలపురము	29.986	81.8	62.7	...	61.61	42.72
వాల్తేరు	29.978	81.0	68.8	...	52.48	84.25
కాకినాడ	29.972	80.6	65.5	...	46.06	87.03
బందరు	29.971	82.8	65.2	...	61.04	88.85
గుంటూరు	...	84.2	61.5	...	88.14	...
నెల్లూరు	29.919	81.9	66.4	...	51.41	80.61
మద్రాసు	29.930	88.5	69.1	...	46.05	42.68
కడప	29.922	88.6	69.2	...	28.55	41.87
నాగపట్టణము	29.912	88.4	78.7	...	27.04	40.92
కొలంబూ	29.854	85.4	74.5	...	83.15	69.58
తిరువనంతపురము	29.892	86.4	71.1	...	80.64	78.52
కొచ్చికోట	29.884	90.1	71.7	...	120.83	108.06
కర్నూలు	29.900	85.4	69.8	...	12.82	114.94
మంగళూరు	29.914	87.1	65.6	...	106.60	126.47
బొంబాయి	80.006	87.7	72.4	...	75.66	71.67
హైదరాబాదు	80.020	81.9	55.8	...	52.20	80.07
అనంతపురము	...	88.1	57.4	...	29.09	20.65
బళ్లారి	80.0.884	1.1	57.7	...	32.92	19.54
కర్నూలు	80.080	88.6	52.8	...	26.05	26.10
కడప	29.992	85.0	68.6	...	28.85	80.20
బెంగళూరు	29.975	17.1	58.4	...	84.82	84.17
కొడైకాణము	22.77	66.8	42.9	...	42.60	51.12
ఉదకమండలము	23.004	65.0	86.7	...	62.84	50.52
కోయంబూరు	29.967	82.4	62.1	...	22.81	19.70
నెల్లూరు	29.972	82.7	60.4	...	39.90	89.97
నెలము	29.945	86.0	68.8	...	42.68	88.02
తిరుచనాపల్లి	29.922	85.1	67.2	...	32.12	28.77
పుదుకోట	29.918	85.0	70.8	...	32.07	80.40
మధుర	29.906	87.0	71.0	...	39.54	81.22
తిరునల్వేలి	...	...	...	...	28.91	21.18

వాతావరణము బంగాళాఖాతమునకు ఉత్తరమున
త్వరితముగాను ఇతరప్రాంతములందు మెల్లగాను తగ్గుచున్నది
నిన్నటినుండి తుపానుస్థలము మారలేదు. వాయుభారము తగ్గు
టనుబట్టియు గాలిదీక్ష మారుటనుబట్టియు తుపాను ఉత్తరపు
దిక్కుగా తిరుగునని చెప్పవచ్చును. బంగాళాఖాతమునకు
తుపాను బలమైన గాలి వీచుచున్నది. అచ్చటనున్న గ్రామాలని
అలలు అంత పెద్దవిగాలేవు. రాజధానియందంతటను గాలియు
కొండరడి అధికముచున్నది. ఉష్ణము చాలతక్కువగా
నున్నది. ఉధృమోష్ణము ౬ డిగ్రీలకంటే తక్కిపోయినది. మెన్సూ
రలోను దత్తమండలములలోను రాత్రి ఉష్ణము సామాన్యస్థి
తికి ౫ డిగ్రీలు మొదలు ౮ డిగ్రీలవరకు తగ్గిపోయినది. ఇచ్చట
కుష్టి ఉష్ణమును తక్కువగా నేర్చునది ఇతరప్రాంతములందు
సామాన్యస్థితిలోగాని అంత అధికముగాగా ఉన్నదని చెప్పవ
చ్చును. గాలియందు లేవలేదు. దక్షిణాగ్రమునందపు యతి
రప్రాంతములందు ముప్పులేవు. వర్షము నిలిచిపోయినది. రాజ
ధానియందు ఎండయు గాలియు బాగుగా నేర్చునది. తుపాను
ఉత్తరపుదిక్కుగానుండలేదు. ఇందువలన గుండ్రముచున్నది
ఆర్. యల్. యల్. జోన్ను.
వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు

పూనా వ్యవసాయకళాశాల

శ్రీ గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము.

పూనా వ్యవసాయకళాశాల విద్యార్థులకు బహు
మానములు కంది పట్టుటకు గాను చేయబడినది. శ్రీ బాం
దాయి గవర్నరుగారి కృతజ్ఞతను వహించి హిందూదేశమునకు
వ్యవసాయమును గూర్చి కొంతముచెప్పింపిరి. శ్రీవారికి వ్యవ
సాయమునకొంత అనుభవముకలదు భూము అధిక ఫలవంత
ములైనవిని విధానముల హిందూదేశ వాస్తవ్యులకు బోధిం
చు కృతూహలముతో వీరిదేశమునకుజనుదెంచిరి. గాని తాము
హిందూదేశములో 2 1/2 సంవత్సరములు పరిచయమొనరించి
నీ యనంతరమున హిందూదేశపు వ్యవసాయదార్శన తాము
దేశంపలదీసి నూతనాంశము లెన్నియు లేవని వీరికి
స్పష్టమయ్యెను. ఉత్తరప్రాంత విధానముల నుపయోగించి తమ
భూములపై పంటల నధికముగ పండింప వ్యవసాయదారులకు
మనమెట్లు సహాయమునర్పరలెనో నూచింతుమని వారందరయి
నకులకు వ్యవసాయవిద్యను నలరరించు విధానములలో ఇంగ్లం
డు హిందూదేశములకు తారతమ్య మంతగలేదు కాని ఈ రెం
దేశములలో జరిపబడు వ్యవసాయమునకు చాల భేదము కల
దు. బ్రిటిషు ఇండియాలో భూములలో చాలభాగము దొరతన
మువారికి ఆవి చెప్పవచ్చును. ఇంగ్లాండులో భూములు ప్రత్యేక
భూస్వాములపై యున్నవి. ఇంతేగాక ఇంగ్లాండు దేశమునది
భూస్వామియే గూడ ఒక వ్యవసాయదారుడై యుండును.
ప్రతిభూస్వామి కొక నేరియుండును. పంటలపండించుచు, పశు
వులబెంచుచు నితడుకాలముగడుపును. హిందూదేశమున కొంద
రు భూస్వాములు తమ పంటలను అభివృద్ధిలో చాలశ్రద్ధ తీసి
కొనుచు కలరు గాని భూములనుండి తమకు లభించుచున్న
కోసును అవియెచ్చటనున్న వో యెట్లు సాగొనంపబడుచున్న
వో తెలియని భూస్వాములు చాలమంది కలరు.
భూస్వామి గూడ నొక వ్యవసాయ దారుడుగ నుం
డునుగాని అతనికి వ్యవసాయదారునికష్టములు తెలియజాలవు.
అతనికిని రైతులకును సానుభూతికలగదు. ఇంతేగాక ఆజిల్లాలో
నండుపశువులనుగూడ వృద్ధి జేందలేవు. పశువులను తాను మంచి
విధానముల బెంచి, రికనవసర మగునవి ఆనుండలముతో
నండువారికి విక్రయించి నయిదల మండలములో
నికవులుచువదల యుండును.
ఇంగ్లాండు హిందూదేశములలోని వ్యవసాయదార్శనకు
వేరొక తారతమ్యముకలదు. ఇంగ్లాండుదేశమునది కృషికునకు
స్వాతంత్ర్యము కలిగినది కలదు. అతనికి ప్రత్యేకముగ ఆస్తి
కలదు. ఈ భూమిని సేద్యమొనరించుకొని యీతడు స్వచ్ఛం
దముగ జీవనమొప్పును. తనవిద్యల తనకుమారుల కొనకుట
కాక క్రికెటర్లుగ నుండును. హిందూదేశమునది వ్యవసాయదార్శన
కులదారిల చేతులలోనున్నది. ఇచ్చవచ్చిన పంటల పండిం
చుటకు గాని, వానిని విక్రయించుటకు గాని కృషికులకు స్వా
ధీనులేదు. ఇంగ్లాండుదేశమునండు వ్యవసాయదారుల రీతి
కృషికులు హిందూదేశమున గూడ నంచ కృతూహలమును
చున్నదని శ్రీవారు తెలిపిచ్చిరి.
దొరతనము వారించుట దేశమందంతటను సహకారవిధానము
ను ప్రోత్సహపరచుచుండిరి. యొకరుగూడ నాయుద్యమ
నూత్రిముల గ్రహించి రైతుల రక్షణమునకు చేయుటలో
దొరతనమువారికి సాయపడుదురని తాము తలంచుచుంటిమని
గవర్నరుగారు హెచ్చరించిరి.
వీయేపంటల పండింపరలెను విషయమున వ్యవసాయ
దారులకు సేర్పరచినది పెద్ద సులభము గాని భూములనుండి
వస్తువు అధికముగ పొందుటకై కల్పింపబడిన నూతన విధాన
ములవారికి బోధింపవచ్చును.
పంటలపండించుటలో భారతీయులు వున్నకస్థితిలో
నున్నారు. పశువు పెంచుట వ్యవసాయదారులలో బోత్తిగ
లేదయే చెప్పవచ్చును
గుర్రములే గాదు, పందులే గాదు, కోళ్లే గాదు, ఏజంతువుల
బెంచడంపరచు వానిలో సుత్రమునువానిని సంపాదించి
పెంచుట ఆర్థికరీత్యా మంచిదను సంకేతము అందరలనునతమున
ఒడచును. ఉత్తరప్రాంత జంతువులకు ధరలధికముగ నుండ
వచ్చును. అయినను పర్యవసాయము మిగుల లాభకరముగ
నుండును. అచ్చటచ్చట పశువులు పొగుగ పెంచబడుచున్నను
మొత్తముపై నీదేశమున పశువుల పెంచు విధానము శ్రద్ధకర
ముగ లేదను సంకేతము కంద రనుతింతురని తమయభిప్రాయ
మని శ్రీవారుచుచువు ఇంగ్లాండు దేశమున పశువుల
బెంచువిధానమును వివరించి ఆ విధుల నే ఇండియా
దేశమునగూడ ప్రారంభించిన చాలను క్రియను

తెలిపిచ్చిరి. మంచిమందిరకముల పశువులు కలియవారు గుజ
రాతు, సింధు ఇతరప్రాంతములయందు కలవు. శ్రీవారు
పశువులు విదేశములవారికి విక్రయించుచుండుటకులయాయు
చిరకములు వీరించిపోవునని భయము కలుగుచున్నది. అట్లు
వీరించిండుదొరతనమువారు చేయదగినది చేయుదురుగా
ని పెద్దపెద్ద వ్యవసాయదారులు భూస్వాములనుకూడ సహ
కారులై పశునిర్మాణ స్థానముల సేర్పరచవలసియున్నది. ఆ
రీతిగాగాని మంచిరకముల పశువులు సిద్ధము కాజాలవు. ఈవి
ధాన ముగూలమే అయినను ఇది నెరవేరుటకు చిల్లరపనుల
కూడ చాల బాగుగ త్తగ చేయవలసియున్నది.
మంచి పశువులు వ్యవస్థాపితికి కనగ ఎద్దుల అండముల కిక్కిముగ
తీసికేయుట, వ్యవస్థాపితి కన్నముల పశువుల బాగుత్తగ పరి
శీలించుట మేపుట చున్న సవాని బట్టియేమంచిరకముల పశువు
లేర్పడును. దొరతనమువారు వ్యవసాయదారులు భూస్వా
ములకలసి పంచేసినవో ముందుముందు విదేశములలోని పశు
వులకొందును తీసిపోని మంచిరకముల పశువులు ఈ దేశమున
గూడ సేర్పడగలవు.
అఖిలభారత సప్తమ ఆయుర్వేదముచూసభ.
చెన్నపురిలో జరుగవచ్చు అఖిల భారత వర్షియ
సప్తమ ఆయుర్వేద మహామ్యేళనమునకును వస్తుదర్శనము
నకును ఈ క్రిందివారు చురాల నిచ్చినట్లు వారికి ఆహ్వాన సం
ఘమువారు కృతజ్ఞులై యున్నారనియు పండిత డి. గోపాలా
చార్యులు వారు మా పేరి వ్రాయుచున్నాడు.
దేశభూమణ ఆర్. కె. ప్రసన్న వెంకటేశ్వర రావు
గారు మిరాకిదార్ క్రింగంతు ౨౦౦-౦-౦, వైద్యకర్మ
పండిత డి. గోపాలాచార్యగారు. ౧౦౦-౦-౦, రావుసా
హెయి. క. రామానజు శెట్టిగారు. ౧౦౦-౦-౦. శ్రీ
వెంకటగిరి మహారాజు, శ్రీ బొబ్బిలి మహారాజు, శ్రీ రామ
కృష్ణమరాజు, శ్రీ మునగాలరాజు, శ్రీ ఆనరవిల్. సర్.
పి. యన్. కె. స్వామయ్యగారు, రావుసాహెయి. క. కణ్ణక.
శెట్టి, వైద్యం. పి. యన్. వార్నర్ మలబారు, వైద్యం. పి
వెంకటాచల కండిట్ గార్లు తల ఒక ౧౦౦౦.
వైద్యము డి. కె. రామకృష్ణరావుగారు. ౧౦౦-౦-౦
సర్. యన్. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యర్. కె. సి. వి. ఇ.
ఆనరవిల్ జస్టిస్, డి. వి. శేషగిరి అయ్యర్, ఆనరవిల్
జస్టిస్, కె. శ్రీనివాసఅయ్యంగార్, యన్. శ్రీనివాసఅయ్యం
గారు ఆనరవిల్, ఆయుర్వేదభూమణ, యకా, రామకృష్ణ
గారు బెళవాడ, ఆయుర్వేదభూమణ డి. రామచంద్రా
చార్యగారు గద్వాల సుస్థానము, ఆయుర్వేదవిద్యార్థి. డి
కృష్ణకృష్ణగారు మైసూరు, వైద్యము అఖండం శ్రీరామ
కృష్ణగారు, (గోదావరి) వార్ల శంకరేశ్వరలుగారు,
పండిట్ డి. కె. శ్రీనివాసాచార్యులు, ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్
పి. క్రిష్ణమూర్తిరావుగారు, మిరాకిదార్, క. పుదుచ్చేరి తల
ఒక ౧౦౦-౦-౦ ను,
ఆనరవిల్ - జస్టిస్. డి. సదాశివయ్యర్, ఆనరవిల్ -
జస్టిస్ సి. వి. కుమారస్వామికృష్ణగారు. ౧౩౦-౦-౦ ను.
శ్రీమతి ఆనిబెంటమ్మగారు. ౨౦ గ్రామాయలను
ఇచ్చిరి.
పెద్దపులి గండ్రగోళము చేయుట.
“విభు” యనునతడు, బాగవద్గ్రంథము సముపేదించుటలోని
బాదానగరము నివాసి. ఇతడు కొంతకాలము సర్కుసులో
నుండెను. ఇప్పుడు తాను ప్రత్యేకముగ సర్కుసును ఏర్పా
టుచేసెను. తలంపుతో, ఒక పెద్దపులిని తీసికొనవచ్చి ఇంటికి
నింపవలెనని వోసులో నుంచెను. ౫౮ నెల ౨౭ తేదీ శుక్రవారము
రాత్రి పులియెట్లో బోసులోనుండి తప్పించుకొని, మేకవొక
దానిని తరుముకొనిగోయి, రణగొణధ్వనిచేయ వారంభించిరి.
ఈధ్వని విని గ్రామమును బయటకురాగా, నాజంతువు
మరింతటిపెట్టెయొక యావును వెంటాడించెను. ఈవార “మా
లిపారా”యను గ్రామము ప్రవేశించి, ౧౬ యేండ్ల కులివాని
మీద పడిరి. కాని ప్రమాదమురావమున పీకొందరు సాహ
య్యముచేసి తెలిసిరిమిరి. పాపమాకులి తనకుడినాని నిద్రిం
పుచున్న సమయములో పులివచ్చి మీదపడినది. దానిమీద
కులివాడు తొక్కితలవేయగా, నలుగురువచ్చిరి. పులి పారి
పోయెను. పిమ్మట ఒక మేకను చంపి తినివేసినది. అంతట “ని
కు”వచ్చి పులిని పేగుతో పిలువగా, మీదపడపోయెను. ప్ర
మాదమేమియు జరుగక భూమిపై “విభు” కుపాకితనీ పులిని
చంపెను.

విషయము క్రమణిక.

జాబులు	2
వ్యాపారవాణిజ్యములు, రాజకీయవాణిజ్యములు	3
పు. వాణిజ్యసాయకళాశాల, ఆఖిలభారత	10
సప్తమ ఆయుర్వేదసభ	4
కాకినాడ ప్రభుత్వ, లావో-కడబ్రకేసు, కాకినాడ వార్తలు	5
ప్రభుత్వ వ్యాసము	
వ్యవసాయము-విల్లింగ్డను ప్రభువుగారు	6
బిల్లు, స్థానిక వార్తలు	7
విరోధ మహాసంగ్రహము	
విజేతరత్న వార్తలు	8-9
వృత్తాంతములు	10
ఇంగ్లీషు కంటి వార్తలు	11-12-13
వివిధ వార్తలు రామచంద్రప్రసాద మునుకుంట్ల	14
వైద్య వార్తలు	15

ఆంధ్రపత్రిక

1915 న సం॥ డిసెంబరు నెల 3 వ తేది
శుక్రవారము

వ్యవసాయము - విల్లింగ్డను
ప్రభువుగారు.

పునహా వ్యవసాయ కళాశాలలో బహుమానములను పంచిపెట్టుచు విల్లింగ్డను ప్రభువుగారు చేసిన యువవ్యాసమును హైదరాబాదు యంతయును గమనింపదగియున్నది. విల్లింగ్డను ప్రభువు స్వయంగా వ్యవసాయానుభవము కలవారు. భూస్వాములు వ్యవసాయమును ముడిసంగాని ఫలము లేదని తెలియజేయు మతమువారు. ఈ పక్షముగా ఏమి మనదేశపు వ్యవసాయమును గురించి చేసిన విమర్శలు మన భూస్వాములు మనస్సున నిడి నిరంతరము ధ్యానించి తననుగుణముగా ప్రవర్తించవలసియున్నాడు. విల్లింగ్డను ప్రభువుగారు తాము నాగరకాగ్రగణ్య రాష్ట్రమునూడి వచ్చునారైనను ఏ ప్రాచీనభూమిలోని రైతులకు వ్యవసాయ పద్ధతుల విషయమున విశేషము నేర్పదగిన జేదియును లేదనిచెప్పి ఇచ్చట గలయితరజాతియులను నెనుకరించి. ఈ యితరజాతియులే మన సర్వ శక్తులను హరించివేయు చున్న వచుటకు సందేహము లేదు. ఆంగ్లభూమిలోని వ్యవసాయమున ఈను నున వ్యవసాయమునకును గల మొదటి విభేదము అచ్చట భూస్వామి తనకని ప్రత్యేకించి యొక భాగమును పెట్టుకొని స్వంతముగా సేద్యము చేయుటయు పశువుల పెంచుటయు నిరంతరముగా జేయుచున్నాడు. సామాన్య భూస్వామి ధనవంతుడును బుద్ధిమంతుడును నగుటచేత ఈవిధముగా స్వదేశముచేయుచున్నాడు నూతనపద్ధతులను ప్రవేశపెట్టుటకు వలంతి యయి తనభూమి మీదనే పనిచేయు గుత్తాండ్రుమార్గదర్శకు డగుచున్నాడు. ఈ దేశమున సాధారణముగా భూస్వామి సేద్యము చేయువాడుగాడు. కాకపోవుట యట్లుండ సేద్యము చేయుటయనిన తనకేదో కిరీటు క్రిందపడి పోవునను తలంపు గలవాడుగ కూడ నున్నాడు. సంపత్తిరమునకు పదివేల రూపాయల యాదాయము నిచ్చు భూస్థితియున్నను మనభూస్వాములకు ఏతాలూకా కచ్చేరిలోనో నెల కిరువదిరూప్యముల యస్వాతంత్ర్యభృతిని సంపాదించుట యుత్త

మ కారవిమలగా నున్నది. ఈభూస్వామికి చెందిన భూమిని అతడు రాసభ్యుత్తుకును సామాన్యుడును నగు మోటురైతు తాతముతాలనాటి విజ్ఞానముతో సాగుచేయు చున్నాడు. రైతు విజ్ఞానవిరహితుడగుటచేతను భూస్వామికిని భూమికిని సంబంధమే లేకపోవుటచేతను బుద్ధిమంతు డగు భూస్వామి యొక్క గుణయుత నిదర్శనము రైతునకు లేకపోగా వ్యయసాయదారుని కిష్టసుఖముల నెరుంగనియారని తొందరలు మాత్రము తప్పకపోవుచున్నవి. కిష్టసుఖము లెరుగని భూస్వామిని ఏమాధునియు రైతున కాచారముయై రైతుయొక్క గుణములును చెనుచున్నవి. ఇక రైతుయొక్క స్థితిజాతిమా దానినికూడ విల్లింగ్డను ప్రభువుగారే వివరించిచూపి యున్నారు. ఆంగ్లభూమిలో రైతు స్వతంత్రుడు. ఇక్కడ ఏమియు నెరుగని భూస్వామి కొక్కనికే కాక తనజీవితసారమును పీల్చి పీల్చిచేసి నైచుచుండు సాహుకారికి కూడ రైతు చిక్కుపడినవాడు. ఈవిషయమును తడవి విల్లింగ్డను ప్రభువుగారు రైతుల ఋణవిముక్తత ముఖ్యముగా నాలోచింపబడవలసి యున్నదని యభిప్రాయపడుచున్నాడు. ప్రతికారముగా సహకారసంఘముల యభివృద్ధి యవశ్యకర్తవ్య మనియు ప్రభుత్వమువారు చేతనైనంత సాయము చేయనున్నారనియు వాక్రుచ్చి యున్నారు. పరిపత్తిపద్ధితి విషయమున మన ప్రభుత్వములవారు ఇదివరకును విశేషపరిశ్రమ చేసి యున్నారనుటకు సందియములేదు. కాని ఇది ఎరకు వాచాగారు వాదించినరీతిని విల్లింగ్డను ప్రభువుగారెత్తి చూపించిన మనరైతుల ఈమహా దుస్థితి నొలగిననేకానివారిని బాగుపరచుటసంభవింకజాలదు. ప్రభుత్వాధికారులు అందఱును విల్లింగ్డను ప్రభువుగారిపలేనే మనరైతులయొకల దయామయులై యాలోచించినంగాని రైతులకు సుబుధించిన ప్రథమ సమస్యయు మహావశ్యక సమస్యయు తీర్మానము కాజాలదు. కరకతిసంఘములు మనరైతుల మేలునకుగాను ఏర్పడినవియే. కొంత మేలును కలుగచేసిననుటకును సందేహములేదు. విల్లింగ్డను ప్రభువుగారు రనువిధమున ముందునకు వీనిమూలమునే మనరైతులకు విముక్తి కలుగవలసియున్నట్లుయు నిశ్చయమే. రైతులు పూర్ణముగా మునిగిపోకముందే ఈవిముక్తిని కలిగించునెందుమేని ఇదివరకు పరకతిసంఘములు చేసిన పని చాలదని మనము గ్రహించినంగాని వీల్లేర్పడజాలవు. ప్రస్తుతము పరకతిసంఘములకు యాజమాన్యముకల ద్రవ్యము బహుస్వల్పము. సభ్యులను ఋణవిముక్తులనుజేయ బూనుకొనుటకు దగినచేత ఇప్పుడు పరకతిసంఘములకు లేదు. ఎంతోకాలముగా పరకతిసంఘమునకు సాతులుఆసంఘములకు నెక్కువద్రవ్యము సమకూరుచూగ్గ మేర్పరచవలసిన దని మొరపెట్టుకొను చున్నాడు. ధర్మాదాయముల ద్రవ్యమును ఆధర్మాదాయముల ధర్మకర్తలు పరకతి సంఘములలో నిడవచ్చునను తీర్మానమునకు ప్రభుత్వములవారు రాగలుగుదురేని పరకతిసంఘముల కెంతయో సాయము కలుగగలదు. ఈవిధముగా ద్రవ్యము సమకూర్చి పరకతి సంఘములను విరివిగా పెంచి ఈ రెండుపనులను చేయుటలో ధైర్యముగా రైతులను ఋణవిముక్తులను జేయుటే మొదటి పరమావధిగా సంగీకరించి వనినడుపు

నెడల హైదరాబాద్ రైతు బాగుపడగలడునుటకు సందేహములేదు. అంతకు తక్కువ యాదగ్యము పెట్టుకొని ఎంత మంచినున్నంతో బని చేసినను ప్రాతగోడకు పూతపూసిన భంగినే కార్యములు నిరంతరము జరుగుచుండునేమో యని శంకింపవలసియున్నది. విల్లింగ్డను ప్రభువుగారు తమకు గల సహజసానుభూతితో నీవిషయమున పని చేతురేని తమ నిదర్శనముచే హైదరాబాదుభూమిలో కొంత కొత్తాహలము జనింపజేసినవారు కావచ్చును. వారును నాయకులును నాపనిని నాలోచింపుచుండ మనభూస్వాములు, ఇప్పటివారు గాకున్న నికముందు భూస్వాములు కాగల విద్యావంతులగు యావదులు, ఆప్రభువుగారి వాక్యములను మరువక కాయకీర్తి మంత కారవమునదియో చక్కగా గ్రహించి ఆంగ్ల భూస్వాముల పద్ధతిని పరిశ్రమ చేయ వొకొందురు గాక యని హెచ్చరించుచున్నాము. విల్లింగ్డను ప్రభువుగారు పశువులను గురించి చెప్పినవిషయము మనవారు ముఖ్యతరముగా మనస్సున నిడదగి యున్నది. అనేకకారణములచేత జాతిపశువులు క్షీణించి పోయిన వని ప్రత్యేకించి వ్రాయ నవసరములేదు. తోల్లవ్యాపారము కారణముగానేమి పట్టావాసములు హెచ్చి అచ్చటి పాల సరఫరా పేరటనేలు దినదినప్రవర్ధమానమై వచ్చిన మాంసాహార నిత్యమున నేమి ఇతరజాతియుల వారికి నెరుమతిచేయుటచే నేమి మన పశువులసంఖ్య మిక్కిలి తగ్గిపోయినది. అలసిన పాలనశాసనములు కల్పించిన మేత నీటి యిక్కిలులచే నేమి మనరైతులు తెలియక జోడుకొనిపశువులను ఇష్టానుసారము తిరుగించుటచే నేమి మరి యితర కారణములచేనేమి మనపశువులగుణములు కొంచె మించుమించుగా నశించిపోయినవి. ఒక కాలమున గోభూమియైన ఈభూమి నేడు గోవులకై వెతకుకొనవలసి వచ్చినది. అన్ని విషయములందు నలెనే యీ విషయమునను ప్రస్తుతము ననుసరింపవలసియున్నాము. నూతనపద్ధతుల నలపడ జేసికొనవలసి యున్నాము. ఆంగ్లభూమిలో మంచిభూస్వాములు ఉత్తమముగా జోడులను కుడిచి పశుగణమును పెంచి అందులో కొంత నిలువ చేసికొనుచు తక్కినవానిని ఇతరులకు నమ్ముచు నీరీతిగా దేకి పశుసంతతిని బలపరచుచుండురట! అదేవిధమున మనభూస్వాములును భూస్వాములు చేయనప్పుడు ప్రభుత్వమువారును తగిన జాతులను ఏరికొనితెచ్చి పరిశ్రమ చేయవలసియుండును. ఇంతదనుక విల్లింగ్డను ప్రభుగారికిని మాకును విశేషముగు సభిప్రాయభేదము లేదు. కాని భూస్వామ్యము విషయము వచ్చునప్పటికి తమదేశమున భూమికి ప్రభుత్వము వారియాజమాన్య మేమియు లేదని చెప్పువారగుచును గూడ నిచ్చట ప్రభుత్వమువారే భూస్వాములనున్నట్టి ఏకపక్షాభిప్రాయము నేనుచ్చి. ఈవాదమే సెలెల్లెంటులకును రిసెలెల్లెంటులకును నాధారమగుచున్నది. మధ్యవర్తియగు భూస్వామి పెట్టుబడి ధనముపైని క్రమముగా హెచ్చుచుండు వడ్డీయను పేరటనైన ఎక్కువ గుత్తలను తీసికొనుట కవకాశ మున్నది. ప్రభుత్వమువారు భూమిమాది యననిచో వారికి వేసిన కన్ను తీసికొనుటకు వీలుండునేకాని దానిని గుత్త యని నిర్వచించి గుత్తను హెచ్చించుచున్నా మనురీతిని రిసెలెల్లెంటు

టులలో హెచ్చించుచుండుటకు వీలు కలుగదు. అయిన ప్రభుత్వపు వారిభూస్వామ్యమును హైందవ చరిత్రకారులు గాని పక్షపాతిహి తాండ్రచరిత్ర కారులుగాని అంగీకరించుచుండలేదు. ఈ విషయ మిచ్చట వివరించుటకు తగినయవకాశము లేదు. రసదే రిమేళ చంద్రుడు లీ విషయమున హోరా హోరగ సోరాడినారనియు బేదను వెలను ఆంగ్ల సంఘశాస్త్రజ్ఞుడును ఏరితో సేకీభవించినా డనియు చెప్పిన బాటునని నమ్ముచున్నాము.

మాననప్ర మనగా నేమి?

ఇటీవల మద్రాసు ప్రెస్సుపత్రికమీద రోజుకు అను కర్మకరసంఘ కార్యదర్శి తెచ్చిన మాన నప్రభుదావా యొక్కటి ప్రజాహితేయన పక్షపాతి లకు ననుకూలముగా చుగియుట సంశోషణము మద్రాసు సదరకమరాథా రైల్వేవారికిని ఆరైల్వేలో పనిచేయు కర్మకరులకును 1913 సంవత్సర న వివాదములు ప్రజల కనివారు సమ్మెకట్టుటయు కొంతకాలము రైల్వే నడవకపోవుటయు ప్రయాణములు జరుపవలసియుండిన ప్రజలు అల్లాడుటయు మాచదువరులకు జ్ఞానక ముండగలదు. రైల్వే పనివారందరకును సంబంధించిన యొక గొప్పసంఘ మొకటియున్నది. ఈసంఘపు కార్య స్థానము బొంబయిలో నున్నది. పనివారలకు రైల్వే యజమానులు అన్యాయము జరుపుదు రేని ఈ సంఘమువారు కర్మకరులకు సాయముచేయుదురు. సమ్మెకట్టి పనివారు లేదీపోయినను ఎ తకాలము వారికి పనిలేకయుండునో అంతకాలమును ఈ సంఘమువారు పనివారికి ద్రవ్యమిచ్చి రక్షించుటకు సేర్పాటులు కలవు. హైగందరగోళములు జరుగునప్పుడు ఆకర్మకరుల సంఘపు కార్యదర్శి రోజుకు అనునాత ముండెను. ఆతడు ఆసమయమున నీ గరమున కేతెంచి రైల్వేయధికారులకును తరములు వ్రాసియు పనివారలకు నుపన్యాసములిచ్చియు పనివారలహక్కులను స్థాపించజూచెను అధికారులకు వ్రాసిన యు తరములలో ధిక్కారమును పనివారల కిచ్చిన యుపన్యాసములలో సమ్మెకు ప్రోత్సాహమును కాన్పించుచున్నవి. ఈతడు అది వరకు రైల్వేలో సంబంధములేనివా డగుటచేత మద్రాసు ప్రెస్సుపత్రిక యీతడు తనస్వభావము కొరకు పనివారలను సమ్మెకట్ట ప్రోత్సహించుచున్నాడనియు తాను లేక విషయములు కుదురరాదని పాటుపడుట యాగని స్వవరత్వమును నూచించుచున్న ననియు ఆతనివ్రవర్తన అనర్థదాయకముగా నున్నదనియు మున్నగు వ్యాఖ్యానముచేసెను. ఆవ్యాఖ్యానముంతయు నిచ్చట నిచ్చట యనవసరము. ఆవ్యాఖ్యానముపై రోజుకు గారు హైకోర్టులో దావాతెచ్చిరి. న్యాయమూర్తి శంకర నాయరుగారు రు 3000ల మాననప్రము కప్పించుచు కొన్ని కారణములను వ్రాసిరి. పత్రిక తాను చేయు వ్యాఖ్యానమునకు తగిన యన్ని సంగతులు పూస గ్రుచ్చినట్లు ఇచ్చియుండ లేదనియు అందుచేత చేసిన వ్యాఖ్యానమునకు సాక్ష్యము లేవలసియుండు ననియు వ్రాసినసంగతులు నిజములే యని రుజువు పరిచవలసి యుండు ననియు వారభిప్రాయపడిరి. ఈ యభిప్రాయముమీద నప్పీలుచేయగా ముఖ్య న్యాయమూర్తిగారును న్యాయమూర్తి ఫిలిపు గారును న్యాయ శాఖ ప్రాయశః లిచ్చుచు రోజుకుగారి కేసుకు ప్రోసి కేసీరి. ఇందులో రోజుకుగారిలోగాని మద్రాసు ప్రెస్సు పత్రికలోగాని మన కవసరముకాదు. ప్రజాహితేయత్వమే మెలంగు పత్రికలు ఏవిషయమునగాని నాయక

త్వముపూని ముందుపడి పనిచేయు పురుషుల సంతకరకు విమర్శించుటకు స్వాతంత్ర్యము కలిగియున్న వి అను సంతము లేవడంబడలేదనే యీ కేసు గమనింపదగినదైకది. అప్పటికప్పుడు వ్యాఖ్యానము చేయు పత్రికలను అందు వ్రాయబడిన యన్ని సంగతులకును సాక్ష్యము తెచ్చి రుజువుచేయుచునుట సాధ్యమగునని కాదనియు వ్యాఖ్యానము చేయవలసిచోట అన్ని సంగతులను చెప్పియే వ్యాఖ్యానమునకు బూతుకొను మనునెడల వ్యాఖ్యానము చేయుటే దుర్భరమగుననియు ఒక్కొక్కపర్యాయము కొన్ని సంగతులు విడివిగా తెలిసియుండినప్పుడు వ్రాయబడిన విషయము వ్యాఖ్యానమో సంగతియో నిర్ణయించుటగూడ కష్టతర మగుననియు నాయత్రియు నహించి నచ్చినవారి కార్యముల నొక్కొక్కటి నో రే టిన్లో పేర్కొని వానినైన న్యక్షిలోపముల సంచుటకుగూడ పత్రికలకు స్వాతంత్ర్యము కలదనియు ముఖ్యన్యాయమూర్తిగారు తీర్మానించుట పత్రికలకు స్వాతంత్ర్యమును న్యాయ మార్గమున ప్రసాదించుటయై యున్నది. ఇప్పటి ముదగా చట్టములలోగూడ నాయకు లని చెప్పుకొని ఎన్ని ఎన్ని సందర్భములలోనో ప్రజాహితమును చెరిచినై చు చుండు న్యక్తులవిమర్శన నిరోధము గూడ కల్గినయెడల న్యక్తులకు చీటికిమాటికి కొట్టలకు పోవునవకాశ ముండునెడల పత్రికావచార మీదేశమున నాగిపోవలసియే వచ్చును. అట్టిఫలమునకు సహకారి కానియట్టితీర్పును చెప్పి మాముఖ్య న్యాయమూర్తిగారు ఉత్తమ న్యాయస్థానపు కీర్తిని ఎన్ని యో మునుగులు పెంచినా రనుటకు నేమాత్రమును సందియములేదు.

మన చక్రవర్తిగారి యజ్ఞ.

మన హైందవ నైస్యములలో కొంతభాగము కాబోలును ఫ్రాన్సిసుండి మరొక రంగమునకు పంపబడు నుండగ్గుమున మన చక్రవర్తిగారు సాదరచేసిన యజ్ఞాశ్రమ మరొకవోట ప్రకటించితిమి. అందలి ప్రోత్సాహ వాక్యముల విశవారందరకును మననైస్యముల ఆపతిమాన లేజము అగ్గము కాక మానకు. ఫ్రాన్సిసులో నింత యజ్ఞమును గాంచిన మన పితలు ఇప్పుడు పంపబడిన మారన రంగమునకు విజయవంతులగుదురగాక యది యేహైందవ వృద్ధయము నిరంతరమును ప్రార్థించక యుండగలదు?

రుమేనియా ఏవత్తమున నున్నది?

నేటి తంత్రీకాండలలో కొక్కచాని నడవరించి రుమ్యేకు పంపబడిన రుమేనియావారి కమిషను రుమేనియాకు రుమ్యేములకముగా నుండు గుండు సాచుగ్రి వచ్చు విషయమును రుమ్యేలో చర్చించుకొనెట్లు తెలియుచున్నది. రుమ్యేవారు అందుకు నంగీకరించివా రనుటయు క్లుప్తము చేయబడినది. కొంత ఆశ్చర్యము అక రుమ్యేరేవులలో రుమేనియాకు కాక లసిన వస్తుసాచుగ్రి యంతయు దిగగలదట! కితకాలమున ఆశ్చర్యము కద్ద సముద్రము ఘనీభవించుట సహజము. అట్టి యాటంకము కలుగకుండ చేరవలయును భేదించినెటులకు యంత్రములు క్రొత్తవి నియోగింపబడి యున్నవి వినుచున్నాము. రుమేనియాలోనికి రుమ్యేవారు ప్రయాణము సాగించుచున్నాని నేటివార్తలు తెలుపుచున్నవి. ఇంకను రుమేనియా యేవత్తకు మొగ్గునో అక మానవశుభా రుండురా?

ఒక నౌక గట్టువకు కొట్టుకొనుట.

లండను, డిశంబరు 21-కలకత్తానుండి న్యాయాధ్యక్షుల బయలుదేరిన లింకలకు మైకనాక పోర్టునెడుకు వచ్చినది. ఈ నౌక గట్టువకు కొట్టుకొని నుండు తట్టులో ౧౧ అడుగుల నీరు చేరినది. దీనినికోడిచేజునలెకు కింపుకే నౌకలో కనబడని వారెడుగులకు కాపాడబడిరి.

రెండు నౌకలను ముంచుట.

లండను డిశంబరు 21-కలకత్తా ఆరెంజీరీక్కులకు ఆంగ్ల నౌకలు రెండు ముంచబడినవి. మొదటివానిలోని వారి జ్ఞాన కాపాడబడిరి.

స్థానిక వార్తలు

దీపములవేళ:—నేడును శేపుకు సాయంకాలము 6-9 గంటలకు దీపములు వెలిగించబడును.

కాలమానస్థితి:—విన్నటి యధిశాస్త్రస్థితి 88-5 డిగ్రీలు; అధిమాన్వస్థితి 71-4 డిగ్రీలు.

శ్రీ గవర్నరుగారి రాక:—ఈనెల 12-న తేది శ్రీ గవర్నరుగారు మకల చెన్నపట్టణమునకు వచ్చెదరు.

ఆర్య భర్త ప్రవచనసభ:—రవ్వేఆదివారము 6-న తేది యువ యువ 8 గంటలకు, సామంతరాజు ప్రాంగణిపు యూనియను సాతకాలభరితములో వచ్చుకచ్చ కళాకాల ఉపాధ్యాయులకు బ్రహ్మశ్రీ పండిత. యం. లక్ష్మణమూరి గారు శ్రీ భాగవతములో 11-న స్కంధమునుగుంచి ఉపన్యసించెదరు.

స్టేసు జాక్యము:—కిందటి నవంబరు 22-న తారీఖుతో ముగిసిన వారములోగా ఉత్తరాగ్రాదులో ౧౦ మందికి స్టేసు తగిలెను, ౬ మంది చనిపోయిరి; బల్లారిలో ౬గి మందికి తగిలెను, ౧౦ మంది చనిపోయిరి; డక్షిణ కెనాలో ౧ మందికి తగిలెను, ౧ మంది చనిపోయిరి; కోయంబుత్తూరిలో ౧ మందికి తగిలెను, ౨ మంది చనిపోయిరి; నీగిరిలో ౧౩ మందికి తగిలెను, ౮ మంది చనిపోయిరి; సేలములో ౧౮ మందికి తగిలెను, ౧౧ మంది చనిపోయిరి. మొత్తముమీద ౨౦౦౦౦౦౦ల మందికి జాడ్యము తగిలెను, ౧౩౦ మంది చనిపోయిరి.

గౌ. సర్వహక్కులనులర్పణ:—ఇదివరకు తెలియబడిన ప్రకారము విన్న సాయంకాలము గౌ. సర్వహక్కులనులర్పణ గారు రాజుపేట “టాకర్నగార్డుస్” లోని శ్రీజయ పురము మహారాజాగారి బహు మెల్లియున్నాను. శ్రీమహారాజాగారు వారికి స్వాగత మొసంగి మేడమీదికి నిలుచుకొని మెల్లి దివాన్ పి. వెంకన్న పంతులుగారిని, మేనేజరు పి. నుబ్బా రావు వర్మగారిని, లాల్జీ సామెలు గారిని, వారి బాధ్యులందరినీ, కుమార్తెను కలిచుచువరచిరి. శ్రీరాజాగారు వారిలో 20 నిమిషములు ముచ్చటించినతరువాత భూలహారము చేసి చందన తాంబూలములతో సత్కరించిరి. నేటి సాయంకాలము 8-50 గంటలకు పెనుపండు ప్రేయిదులో శ్రీ రాజాగారు మధునాథరమునకు వెళ్ళెదరు.

నుంగంబాక్క రాత్రి సాతశాల:—కిందటి సాతశాలము నవంబరు 29 న తేది సాయంకాలము 6-30 గంటలకు నుంగంబాక్కమునందు మాతముగ కట్టబడిన కార్వా లేవకు సాతశాల భవనములో రావుసామెలు పి. రామానుజునెట్టియారుగారు ఈరాత్రి సాతశాల ప్రారంభోత్సవమును జరిపిరి. అచ్చటికి యీ నగరపు ప్రముఖు లనేకులు వచ్చి యుండిరి. యా. దొరస్వామిరావుగారు యీ సాతశాలను ఏర్పాటుచేసిన “బీదబాంబర ఆదరణ సంఘము” వారిని గురించియు, సాతశాలకు సరియైనతావు కుదురకపోయిన పడిన అవస్థలను గురించియు, ఆకస్మాత్తుగా కార్వాలేవకువారు వారి సాతశాల నిచ్చిచేసిన సాహాయ్యమును గురించియు ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట అధ్యక్షులు బాబులకు మిత్రములు పంచివెట్టిరి. కడపట జాతీయగీతమును గాడి శ్రీబాద్రి చక్రవర్తిగారికి కం దనము లాచరించిరి.

చెన్న పురి సంఘసంస్కరణ సమాజము:

విన్నటిరోజు సాయంకాలము ఆంధ్రప్రదేశ్లోని పి. తెల్వరాజుగారు “మద్యసావకము” ను గురించి ఉపన్యసించి యన్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు అధ్యక్షుత్వము వహించిరి. తెల్వరాజుగారు తెప్పిరి. రెండుమూడు సంవత్సరములు గాగ వర్ష మెంటువారు కల్లు సారాయు దుకాణముల తగించి నప్పటికిని తాగుట మూర్ఖము తగలేదు. ఈరాజధానిలో ౧౦౦ టికి 2గి మంది కల్లుసారాయులను దాగించుచున్నార. బీదకులీలును, వర్షసారాయులను, పరిశ్రామికులను అధికముగా మద్యసావకము చేయుచున్నార. కల్లుసారాయుదుకాణములను గతిగి నుండుటలో చెన్నరాజధాని మొదటిదిగా నున్నది. ౧౧౧౩-౧౪ సంవత్సరములలోగా ౧,౭౮౨,౦౦౦ గాలవల మద్యము విక్రయయినది. ఇందు ఏమయమై గవర్న మెంటు వారు కొన్ని నిర్బంధచట్టముల చేప్పించి బాగుండును. అధ్యక్షులు ఉపన్యాసములు చేప్పిచాని ఆ గీరించుచున్న మెంటు వారు మద్యనిషేధము తగిన సహాయము చేయవలె నని.

బరోపా మహా సంగ్రామము

భారతీయ సేనలు ప్రాన్యనుండి బయలుదేరుట

శ్రీ బాజ్జిచక్రవర్తిగారు భారతీయ సేనలను చాలవశంసించుట.

కెయిజరుగారు వియన్నానగరమునకు వెళ్లుటకుగల యుద్దేశ్యము.

కెయిజరుగారికిని వెనుకటి కెడిత్తుగారికిని విరోధమునకు కారణము.

జలాంతరాములను సిరి మాడుటకు గల కారణము.

ఇంగ్లండు

నై బాముగారు.

లండను డిశంబరు 1:—నై బాముగారు శ్రీ బాజ్జిచక్రవర్తి గారికి అంగరక్షణముగా నియమింపబడిన ప్రకటనము పొర చాటున పడినది. వారికి లెప్టినెంటు కర్నలు నవాబుదు అలీషేఖ నవాబు కర్ అక్బర్ జంగు హైదరాబాదు నవాబు గారు ఫీల్డుమాస్టరు కర్ బాను ఫ్రెంచిగారికి గౌరవాంగ రక్షణముగా నియమింపబడిరి అని యాంధ్రపత్రిక.

శ్రీమదు యూనియన్ సభ.

ఆస్మిత్తుగారి ప్రసంగము.

లండను డిశంబరు 1:—యద్ధవిషయ కార్థికవిషయముల బట్టించుటకు వెనుకటి కెడిత్తుగారు ౪౦ లక్షలమంది కార్యకర్తలకు పేయమంది పనినిధులు సభగూడిరి. ఈ సభకు హెండర్సన్ గారు కార్యదర్శిగా నుండిరి. ఆస్మిత్తు మెకెన్నా రెస్సిమాన్ గారు విచ్చేసి యుండిరి. కూలి నింకను హెచ్చుచేయుటకు కార్మికులకు నష్టపాదకము. ఇంచులను మనకు చుట్టుముట్ల కావలసిన పద్ధతులధర హెచ్చును. వన్నుల నెక్కువజేసియో లేక ఋణముదీసియో దొరతనము వారి సామ్రాజ్య నీయవలసియుండునని మెకెన్నా గారు జెప్పిరి. యద్ధములను మనకు అర్థికవిషయమున వెంటయో భారము మీదబడినది. కాని మన మీభారమును మోయ గలిగి యున్నాము. ఇంచుల కన్న తరగతులకారుకు సంతోషముగ స్వార్థత్యాగమును జేయుచునది నమ్ముచున్నాను కూలి నెక్కువ చేయుటవలనదని కార్మికులు గౌరవండునటులు జేర్చు యూనియను వారనుటకు జేయుచు గోడచున్నాను. యద్ధము పూర్తికావడము తరువాత కొంతమందికి కూలి హెచ్చును. జీవనోపకారణముల భాగము హెచ్చును మనకుజీవనోపకారణముల నిలిగియును వాచుగనున్నది. ఆ ఆస్మిత్తు గారు జెప్పిరి. ఈ విషయము నువ్వారుద్ధిలో శాలోచింపుడని కోరుచు ఆస్మిత్తు మాకెన్నా రెస్సిమాన్ గార్ల ప్రసంగములు గలిగిన కనకవర్ణిల బండ్లపెట్టటకు సభవాని తీర్మానించిరి.

అంతర్జామిక పత్రిక.

లాహోరు డిశంబరు 2:— సి.వి. 7 జెట్టు విలేఖరు డిల్లుల తండ్రికొంపుచున్నాడు.

లండను డిశంబరు 1:—ఫిబ్రవరి 2 తేదీ మొజులకొని బ్రిటీషువారు గోడ అంతర్జామిక బట్టవైపున ట్రీకా మంచి జేసిరి. ఇవిగాక ౨౦ ధ్వజమైనటుల లెక్కజేయబడినది. బాల్టిక్స్ లోనున్న బ్రిటీషు అంతర్జామికలలో జర్మనీయులని గూడ నున్నది. ఇట్లువి యేదేశమువారివో లెలిసికొనలేక జర్మనీయుల కావలెమోడలవారు వీరిని బోసిచ్చిరి. అంతర్జామికపత్రిక జర్మనీయుల యంతర్జామిక బట్టుకొని యుపయోగించుటవలన యాకస్మికముగ తాగుమారయ్యెను. ఈ విషయము నాకాశంఘమునా లెట్టికాశమున జేసిడియో బ్రిటీషుప్రజ. లెక్కకయ్యెన్నాడు. ఆ నియయానుగూ వరల్డు లో నొకరు వ్రాయుచున్నాడు.

ఆంగ్ల సేనలలోని నష్టములు.

లండను డిశంబరు 2:—ఆంగ్ల సేనలో ౯౦౦౦౦౦ గల తేదీనాటికి నాకాదేశమునకు ౧౦౦౦౨౩౦ మంది హతులైరి. వీరిలో ౪౬౨౦ మంది నైకోవోగ్రులును ౬౯౨౨౨ మంది నైనికులును పూర్వస్వరంగమున హతులైరి. ౧౧౦౦౪ గుడ్డోగులును ౨౧౦౩౦ మంది నైనికులును దార్జిలింగ్ లో హతులైరి. నాకాదేశమున గోరగు గుడ్డోగులును ౯౯౨౨౨ మంది నైనికులును హతులైరి ఆస్మిత్తుగారు వ్రాతమాలముగా పత్రికజేసిరి.

శాంతి పరతులు

అలహాబాదు డిశంబరు ౨:—లండను డిశంబరు ౧:—జర్మనీయులలో నీనిషయమునజర్మింపుట దుర్లభముగనుండుట కలనకు మిత్రులయెడనునకుగల బాధ్యతలమాలమునకు శాంతి పరతు లిట్లుండునని జెప్పటకు నేనిచ్చుకొనను. ౧౦౦ సం॥ క్రితము మిత్రులందరి ఫ్రెంచివారిలో సమాధాన మొనర్చుకొనుటకు సిద్ధమైయుండిరి కాని నెపోలియనులో సమాధానపడుట కొన్నికొని యుండలేదు. జర్మనీయుల ప్రజలయెడల మనకు నమ్మిక యున్నది కాని శాంతిపరతుల జర్మింపుటకును జర్మనీయులైనికాధికారులు శాశ్వతముగాకలెను. విరోధిపూరియిననే గాని శాంతి ముఖముకాదు. వీరినోడించుట మనకర్తవ్యము. అని హల్లేక్ ప్రభువు ఫెలియనుసంఘమువారి కుపన్యసించెను. అని పయోనీరుపత్రికకు తండ్రిపచ్చెను.

బిస్మిత్తుమరును ముంచుట.

లండను డిశంబరు ౧:—కింగ్సుజే ఆకస్మిత్తు ముంచబడినది. 5 గడు కనబడలేదు.

యంత్రశాలలో ప్రేలుట-ప్రాణనష్టము.

లండను డిశంబరు ౧:—విలిమింగ్టు డెజెడలో విచిత్రముగ నొకయంత్రశాల ప్రేలినది. 3౦ మంది చనిపోయిరి. జీవితాశకల బూటకు పనివారింట్ల యంత్రశాలనుండి వెడలి పోవలెనని కరకరము లాడుత్రశాల సమీపమున నలికించబడి నవని ఉవ్వొడులుచెప్పిరి.

బొగ్గుబోటు.

లండను నవంబరు 2:—పరిశ్రమస్థానములు గలచోట్ల బొగ్గు హెచ్చుగా ఖరీదుకలుచున్నది. గనులపనివాండ్లు చాలి నంతమంది లేకుండుటచే గనులలోనుండి బొగ్గునిస్తారముగా తీయబడుటలేదు. కాన పరిశ్రామికులు బహుసంఖ్యనయ్యెనని యుపేక్షింపక గుత్తగొనుట నుంచిదని వర్తకచర సంగ్రహము వారు ప్రకటించిరి.

మరియొక నౌకను ముంచుట.

లండను నవంబరు 2:—మాల్టా నుండి అను ఆంగ్ల నౌక ముంచబడినది. తుపాను బట్టుటవలన 24 గంటలపేపు సముద్రమున శ్రమపడి యలసిపోయిన నావికులను రెండు పడవలు దరి జేర్చినవి.

శ్రీబాజ్జి చక్రవర్తిగారు.

లండను, డిశంబరు ౨:—ఇదివరకు మిగిలి సహాయము లేకుండ నడవదలచినపుడు శ్రీవారు రెండుకరల మాత్రమేసి కొని నడచుచుండిరి నేకు బకింగుహామ రాజమందిరునను మారలబగో రాజమందిరునను గూడ నొక్కకర యాధార పడియే నడువకలిగిరి. కుడికాలికకు వాగుగ స్వాధీనమునకు రాలేదు కాని చాలభాగము గుణమైనది.

శ్రీ బాజ్జి చక్రవర్తిగారు.

లండను డిశంబరు 1:—నేకు శ్రీ అత్తెగండ్రా మహారాజగారి పుట్టినదిన మగుటచే శ్రీబాజ్జి చక్రవర్తిగారు శ్రీ మేరీ చక్రవర్తిగారిలో తల్లిగారి మందిరమునకు వెళ్లి ఆచటనే భోజనముజేసిరి. పిమ్మట శ్రీవారు కిచనపుప్రభువుగారికి దర్శన మొసంగిరి.

ప్రాన్య

ఇటలీ సేనలు.

లండను డిశంబరు ౨:—ఇటలీ వారు మాత్రస్థానములను బలపరచుచున్నాడు. శత్రుస్వేచ్ఛ పట్టులను భేదించుటకు ఫిరంగులు విస్తారముగా కాల్పుబడిరి. ఆస్మిత్తుగారు మొర ఫాలోగ్నునై బాంబులను జేసి వైద్యులకు తగులజెట్టిరి.

ఫ్రెంచివై మానిక విజయము.

లండను డిశంబరు 1:—పారిసు-ఫ్రెంచివారు తీవ్రముగ ఫిరంగులవారు చేసినవిమాత్రము బ్రకటింపబడినది. ఆస్మిత్తుగారు నొక ఫ్రెంచివై మానికుడు రెండు జర్మనీయునిమానులను బెడ రించెను. శత్రువిమానములలో నొకటి క్రిందికిగెను. రెండవది డా.అయికి తగుచుబడినది. వెన్నువైపునకు సమీపముననున్న హడ్డెంటుమీద 6 పెద్దబాంబులనొక ఫ్రెంచివిమానమువారు విడిచి నష్టమును గలుగజేసిరి.

శ్రీవోషస్మితి.

లండను డిశంబరు ౧:—ఫ్రెంచివారి కండకములందు శ్రీవోషస్మితి ౧౦ % కు క్రింద ౧% తరము అందెను.

ప్రాన్యలోని యుద్ధవివరము

లండను డిశంబరు ౨:—ఫిరంగులు విస్తారముగా కాల్పు జేసినవి. ఆంగ్ల వరానుఫిరంగిదళము శత్రువులఫిరంగులస్థానము లకు చాలనష్టముకలిగించెను. ఒకచో 3౦మీటకుల పెట్టున ఆవరణముకాల్పుబడినది. శత్రులయొద్దజగ్గుచునైనికులయొక రైలుబండి కూలగొట్టుబడినది. సోయిజగ్గుయొద్ద నొక జగ్గును పదాతిదళము చెదరగొట్టుబడినది పరానువారు ప్రకటించిరి.

పరానువారి ప్రకటనము.

లండను డిశంబరు 1:—పారిసు. అధికారిలుల ప్రకటించిరి. ఫిరంగుల యద్ధము మాత్రమే తీవ్రముగా జరిగినది ఆస్మిత్తుగారు పరాను విమానము 2 జగ్గును విమానములకు తలపడి యొక దానిని నేలగుల్చి మరియొక దానిని దీనను పర జను తరిమెను. లెక్క రైలువైపున నొద్ద నున్న ఇండ్ల వైపు పరాను విమానము 6 పెద్ద బాంబులను వదిలి చాల నష్టమును కలిగించెను. ఫిరవాము కధికముగ వీరు చున్నది.

ఇటలీ

విరాంజో యుద్ధము.

లండను, డిశంబరు 1:—ఆస్ట్రా-ఇటలీ మా ముఖము సమరమునతి సంకులముగ జరుగుచున్నది. విరాంజో ముఖము గౌరవయాతద్ద వీలైనచో నటాలియావారు ఆయాభిలాషులుగ నున్నారు. శత్రువులు భీకరముగ వైబడిరి. ఇంచులను ఆస్మిత్తుగారు ముఖమున కొంచెము వెనుకకు బోగలసి కచ్చెను అని ఆస్మిత్తుగారు ప్రకటించిరి.

కిచనరు ప్రభువు పర్యటనము.

అలహాబాదు డిశంబరు ౨:—మయోనీకు పత్రికా లం డను విలేఖరు డిల్లుల తండ్రి సంపుచున్నాడు. కిచనరు ప్రభువు వచ్చుటవలన దొరతనమువారికి మరుకు గలిగె నకుట యధార్థము కాదు. వీరు వచ్చుట శుభప్రదమై కొన్ని విషయములు జేల్చెను. కాని ప్రకృతివర్తమున నైనికోవోగ్రీయులు యుద్ధ ప్రారంభమున నెవ్వరచికినన విధానములను మార్చలేదు అని రోమునుండి డిల్లాగారు తండ్రిసంపుచున్నాడు.

సర్వియా

ట్యూటనులు వెనుకకు బోవుట.

లండను డిశంబరు 1:—ట్యూటనులు ఊత్తరమున వెనుకకు బోవుచు జల్లేయాకు బోవుచున్నారని నమ్మకముగ వెలి యుచున్నది.

మాసిడోనియాలో న్యవస్థ.

లండను డిశంబరు 1:—మాసిడోనియాలో శాంతిముగ నున్నది. చలి మిక్కిలి విశేషముగ నున్నది.

సర్వియావారి వైద్యము.

అలహాబాదు డిశంబరు 2:—పయోనీకు పత్రికా లండ నువిలేఖరి యిట్లు తండ్రిసంపుచున్నాడు. సర్వియావారి వైద్య మును ముట్టడించుటకు శత్రువులుజేసిన బ్రయత్నములు విఫల ములయ్యెనని యిప్పుడు స్పష్టము. వీరికి ౪౦౦౦ మొదలు ౧౦౦౦ వరకు హితులైరి. ౧౨౦౦౦౦మంది గాయముల తినిరి. ౧౧౦౦౦ మంది వైద్యుల పట్టుబడిరి. ట్రిక్రిందుకద్ద ౪౦౦ ఉష్ణులను సర్వియా వారు బట్టుకొననని వాన్ క్రాస్ ఏజన్సీ వారికి వెలియుచున్నది. మిట్రావిట్జానద్ద బల్గేయావారును ఆస్మిత్తుగారును ౧౦౦౦ మంది హతులైరి. ఇంకను అనేక సమాధులుగావలసియున్నవి అని గోయిలి కాగిసికిలునకు సగ్గ నికావిలేఖరుడు వ్రాయుచున్నాడు.

[illegible]

THE GREAT WAR.

Indian Armies Leave France.

KING GEORGE'S MESSAGE OF HIGH APPRECIATION.

Object of Kaiser's Visit to Vienna.

CAUSE OF REVERSAL IN SUBMARINE SITUATION.

KAISER AND EX-KHEDIVE: CAUSE OF RUPTURE.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN

The King's Health.

On its Way to Complete Recovery.

LONDON, December 2.

The King until very recently used two sticks when he attempted to walk unaided but to-day managed with a single walking stick both at Buckingham Palace and at Marlborough House although he is still unable to use his right leg he is well on the way to complete recovery.

King Calls on His Mother.

To Congratulate Her on Her Birthday.

LONDON, December 2.

The King went for his first outing to-day since his accident, and called with the Queen to congratulate Queen Alexandra on her birthday, remaining to luncheon. Subsequently Lord Kitchener was received in audience by the King.

British Total Casualties.

The Premiers Statement.

LONDON, December 2.

In a written answer Mr. Asquith announces that the total British casualties in the Army and Navy to November 9th were 5,10,230. Of that number 4620 Officers and 6,9272 men had been killed on the western front and 1504 Officers and 21431 men in the Dardanelles. The figures for the navy were 589 Officers and 9928 Men.

A Steamer Sunk.

LONDON, December 1.

The Steamer 'Kingsway' has been sunk and five men are missing.

The Crew of a Sunken Steamer.

LONDON, December 2.

MALTA. The British Steamer 'Malinche' has been sunk. Two lifeboats have been brought in the crews who were exhausted after battling with a storm for twenty-four hours.

Increased Consumption and Reduced Output of Coal.

LONDON, December 2.

The Board of Trade draws attention to the probability of increasing consumption of coal in industrial areas and reduced output of mines owing to the enlistment of miners and recommends industrial consumers to make contracts and not to trust to the open market.

Freedom of The Sea.

German Practice of the Principle.

LONDON, December 2.

The Admiralty publishes a document showing that the Swedish customs have to telegraph to Germany the sailings of all vessels, saying that there is no contraband on board, while the vessels must have clearance papers in both German and Swedish. All vessels leaving the Baltic are examined by a German patrol boat and sometimes wait for hours. The Admiralty says that this shows in what way Germany, when she has any opportunity for naval activity, practises the principle to freedom of the seas for neutral commerce.

British Prisoners in Germany.

LONDON, December 2.

In the House of Commons, Mr. Tennant announced that the total British military prisoners in Germany were 32,000, and naval 1,030.

A Trade Union Conference.

Mr. Asquith's Speech.

LONDON, December 2.

One thousand delegates, representing over four million organised workers, attended a conference, at Westminster on war finance, Mr. Henderson presiding. The Messrs. Asquith, McKenna and Runciman were present and were given cordial receptions. Mr. McKenna emphasised that it was against workers' own interests to demand further rises in wages. It merely meant that the cost of essential articles would be increased and the State would have to pay more either by borrowing or by taxation.

Mr. Asquith pointed out the enormous economic and financial burdens entailed by carrying on the war, but our shoulders were broad enough to bear the burden. He was confident that all classes would gladly and joyfully

make the necessary sacrifices. He asked Trade Union leaders to use their influence to prevent a general demand for higher wages, and affirmed that since the war began there had been a rise, in some cases a substantial rise, in wages. Even allowing for increases in the cost of living, workers were better off than before.

The Trade Union Conference resolved to have copies of speeches of Messrs. Asquith, McKenna, Runciman printed and distributed among the Trade Unionists with a request to give the matter their favourable consideration.

The Submarine Situation.

LAHORE, December 2.

The "Civil and Military Gazette's" correspondent cables:—

LONDON, December 1st.—A writer in the "New York World" says:—Since February 2nd the British have captured or sunk 56 submarines, and 20 more are listed as probably destroyed. The British submarines in the Baltic include captured German boats. The German patrol allowed them to pass the Sound, not knowing their nationality. The British public does not realise the part the Admiralty, by capturing and using valuable flotilla of U boats, has played in the sudden reversal of the submarine situation.

Lord Haldane on Peace Terms.

ALLAHABAD, December 2.

LONDON, December 1st:—Lord Haldane, addressing the Fabian Society, declined to outline peace terms, since it was necessary to consider our obligations to our allies and it was impossible to discuss terms with the German nation. A century ago the Allies were ready to make peace with France, but not with Napoleon, who would have used it to prepare for re-attacking. The German General Staff must be swept out before peace was discussable with the German people, whom we could trust. The Staff would not make any cheap peace until it saw itself beaten. It was our business to beat it.—"Pioneer's" Cable.

FRANCE.

Intense Bombardments

LONDON, December 2.

Intense bombardments were the feature of the entire western front. The British and French artillery according to a Paris communique severely damaged the enemy's field works and made a breach of thirty metres in one redoubt. A German armoured train was beaten off near Rode and an infantry column dispersed near Soissons.

The Paris Bulletin.

LONDON, December 2.

PARIS.—The Communique says there was only a vigorous French cannonade. The French aeroplanes in Artois attacked the German aeroplanes and brought one down and chased the other to Douai. The French aeroplane dropped six huge bombs on outposts near Lens Station doing serious damage. The situation in Macedonia is quiet. The weather is intensely cold. There is the usual mining activity in the Dardanelles.

The French Lines.

LONDON, December 2.

The thermometer in the French lines registered fifteen degrees below zero Centigrade.

Vigorous French Cannonade.

Success of French Aeroplanes.

LONDON, December 2.

PARIS.—A communique reports only vigorous French cannonade. A French aeroplane in Artois attacked two German machines. It brought one down and chased the other to Douai. A French aeroplane dropped six huge bombs on outposts near the Lens station, doing serious damage.

ITALY.

Lord Kitchener's Visit.

ALLAHABAD, December 2.

The "Pioneer's" London correspondent wires:—Dr. Dillon, wiring from Rome, denies that Lord Kitchener's visit has accelerated important Government decisions. The visit was most welcome and helped to elucidate certain questions, but the decisions of the Cabinet and the General Staff adopted at the outset are unchanged.

TELEGRAMS.

Immense Artillery Bombardments.

LONDON, December

The Italians are busy consolidating their new position. A Rome communique says that there have been immense artillery bombardments directed at breaking down enemy lines. The Austrians bombarded and set fire the Civil Hospital at Monfalcone.

Terrific Fighting on the Isonzo.

Austrian Admission of Italian Success.

LONDON, December

AMSTERDAM.—Terrific fighting on the Italian Front again reported in an Austrian communique which it is becoming clear that the Italians wish to force victory on the Isonzo if possible near Gorizia. The communique speaks of bloody attacks and admits that the Austrians have been forced to withdraw a portion of their force near Ostavia.

TURKEY

Mining Activity in Dardanelles.

LONDON, December

There is the usual mining activity in the Dardanelles.

SERB

Serbian Holding Monastir.

LONDON, December

SALONIKA.—The Serbians are holding Monastir. Bulgarians are endeavouring to outflank the town as possible to surround it.

The Main Serbian Army.

Enemy Losses.

ALLAHABAD, December.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—The "Daily Chronicle's" Salonika correspondent says with his achievement at this stage of the operations, enemy may definitely be declared to have failed in main object of rounding up the main Serbian army. The latter's losses are 4,000 to 5,000 killed and 17,000 wounded and 15,000 prisoners. The "Vaz Kras Agency" says that the Serbs captured near Pritzend 400. The enemy losses include 5,000 Bulgars and Austrians around Mitrovecz already buried. Many more are needed.

BELGIAN

Bombardment of Belgian Coast.

Strength of Squadron Engaged.

LONDON, December

AMSTERDAM.—A telegram states that the British squadron which bombarded the Belgian coast on Tuesday consisted of forty vessels.

GERMANY

Kaiser's Visit to Vienna.

Its object.

ALLAHABAD, December

The "Pioneer's" London correspondent wires:—According to the "Daily News" Rome correspondent Kaiser went to Vienna to dissuade the Emperor from concluding a separate peace. The latter had after to initiate negotiations with Russia and notified Pope that he was ready to consider any Papal overtures towards peace. The negotiations with Russia failed.

Austria and Bulgaria.

Uneasiness in German Press.

LONDON, December

A note of uneasiness is sounded in the German press over the Kaiser's visit to Vienna, which is believed to have been caused by the necessity of the discussing problems between Austria and Bulgaria arising from the latter's occupation of Serbian territory.

Notes from Cairo.

Ex-Khedive and Kaiser.

ALLAHABAD, December

The "Pioneer's" Cairo correspondent writes:—Time to time we get news of the ex-Khedive, who is a good deal of his time travelling to and from Berlin. It appears when the Ex-Khedive Hilmy Pasha sought an interview with Emperor Wilhelm. In vain he applied through every possible channel. Kaiser refused point blank to have anything further to do with him. The explanation of this rebuff on the part of the man for whom he had, so to speak, sacrificed throne is that during the time he was staying in Abbas Hilmy Pasha was ordered by the Kaiser to operate in German intrigues, then in full swing, for venting Italy from breaking her neutrality. When came in on the side of the Entente the Ex-Khedive was furious and decided never again to receive the Kaiser.

MONTENEGRO

A Montenegrin Victory.

Austrians Retreat in Disorder.

LONDON, December

A Montenegrin communique says:—We attacked region of Fotcha and defeated the Austrians, who retreated in disorder towards Gorazda.

RUMANIA

Rumanian Coal Purchases.

LONDON, December

The "Pioneer's" London correspondent cables:—The "Exchange" message from Zurich mentions a British despatch stating that the interventionist papers portance to Rumania's huge coal purchases. The first consignment of 500 wagons has started.

TELEGRAMS.

BULGARIA.

Stories of Refugees from the Balkans.

LONDON, December 2.
Refugees who have recently returned from the Balkans give some interesting accounts of the state of affairs in Constantinople and of the bombardment of Dedegatch. The first intimation the inhabitants of that Bulgarian port had of anything unusual about to happen was the arrival of an aeroplane, presumably a hydroplane, which flew in from the sea and circled round and round the town. An hour or so later the bombardment started. The first buildings to go were the Custom House and Barracks, in which, as it happened, there were at the time very few troops. All the soldiers had leave to go out into the town, and as soon as the bombardment began they, together with the entire population, made straight for the hills behind, where they remained for several hours. Comparative order reigned during and after the bombardment, that is to say no excesses were committed by the troops, who in fact behaved quite decently towards the few foreigners left in the town. As for the state of affairs in Constantinople, Turkish troops have nearly all been sent away and the city is garrisoned to a great extent by Bulgarian soldiers, so that that part of the Ottoman Empire is now entirely in the hands of the Allies.

Petrol is exceedingly scarce and can only be obtained in small quantities and at great cost. Sugar is not to be got, bread is doled out on tickets at so much per head, the Germans taking the best and the populace having to be content with what they can get. By the way, there is abundance of cereals and provisions at Aleppo, but the authorities are afraid to allow any of these stocks to go to the ports or by rail towards Constantinople, and as a result whole wagon-loads have become rotten in that town. Refugees who passed through Salonika on their way here state that the town is full of British and French troops who are on the best of terms with the Greek population. Indeed the Allied soldiers are acclaimed wherever they appear. — (Pioneer Cable.)

Austro-Germans Falling Back.

LONDON, December 2.
Credible information shows that the Austro-Germans are falling back in the north and proceeding to Albania.

The Position in Macedonia.

LONDON, December 2.
The position in Macedonia is quiet. It is intensely dead.

AUSTRIA.

Germanization Foreshadowed.

ALLAHABAD, December 2.
The "Pioneer's" special cables:—
LONDON, December 1st.—The "Central News" Man from Zurich says:—It is believed that the Austrian army changes foreshadow a process of Germanization due to that which the army has undergone.

CANADA.

Canada's Munition Work.
Permanent Benefits to the Dominion.

LONDON, December 2.
OTTAWA.—It is officially announced that three hundred and twenty firms in Canada are engaged in the making of munitions and are employing a hundred thousand workmen. Among the permanent benefits which accrue will be the refining of copper and the manufacture of brass, all of which heretofore been carried on abroad. Orders placed in Canada exceed in value twice that of the annual revenue of the Dominion.

AUSTRALIA.

Crop Yields of Adelaide State.

LONDON, December 2.
ADELAIDE.—Government statistics forecasts an average yield of harvest at 27½ million bushels which record in the State. The production area placed the crops was three hundred and fifty thousand above that of last year.

CHINA.

Chinese Ex-Emperor's betrothal.

ALLAHABAD, December 2.
LONDON, December 1.—Several Chinese papers state the Ex-Emperor is officially betrothed to Yuan's sister. — "Pioneer's" cable.

UNITED STATES.

Explosion in a Powder Factory.

LONDON, December 2.
Twenty men have been killed in a mysterious explosion in a powder factory at Wilmington (Delaware.) Officials had placards had been posted in the vicinity warning workers to quit work if they valued their lives.

General Opinion as to Result of the War.
Two Significant Facts.

LONDON, December 2.
Significant facts reflecting the bedrock of neutral opinion as to the result of the war are that the New Exchange rate on Berlin is now below 80 per cent of the old rate and that Holland is supporting the French Loan more than any previous foreign loan. The new low which the mark has fallen in New York is attributed to the worsening of economic conditions in Germany.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

DELHI.

The King's Stirring Message to Indian Troops.
His Majesty's Great Appreciation.

DELHI, December 2.

A Press communique says:—
The message below from His Majesty the King-Emperor to the troops of the Indian Army Corps leaving France was delivered by the Prince of Wales on the 26th November:—
"Officers, Non-Commissioned Officers and men of the Indian Army Corps:—

More than a year ago I summoned you from India to fight for the safety of my Empire and the honour of my pledged word, on the battlefields of Belgium and France. The confidence which I then expressed in your sense of duty, your courage and your chivalry, you have since then nobly justified. I now require your services in another field of action, but before you leave France I send my dear and gallant son the Prince of Wales, who has shared with my armies the dangers and hardships of the campaign, to thank you in my name for your services and to express to you my satisfaction. British and Indian comrades in arms!

Yours has been a fellowship in toils and hardships, in courage and endurance often against great odds, in deeds nobly done in days of ever memorable conflict, in a warfare waged under new conditions, and in peculiarly trying circumstances, you have worthily upheld the honour of the Empire and the great traditions of my army in India. I have followed your fortunes with the deepest interest and watched your gallant actions with pride and satisfaction. I mourn with you the loss of many gallant Officers and men. Let it be your consolation, as it was their pride that they freely gave their lives in a just cause for the honour of their Sovereign and the safety of my Empire. They died as gallant soldiers, and I shall ever hold their sacrifice in grateful remembrance. You leave France with a just pride in the honour of the deeds already achieved and with my assurances of confidence that your proved valour and experience will contribute to further victories in the fields of action to which you go. I pray God to bless and guard you and to bring you back safely when the final victory is won each to his own home there to be welcomed with honour among his own people."

War Cable to the Viceroy.

DELHI, December 2.

The following telegram dated the 1st instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—Monastir has been evacuated by the Serbians. The Bulgarians captured Prizrend. The Russians report successful artillery action near Riga. The enemy delivered an offensive south-west of Pinsk, but were repulsed. Everywhere else there was calm. The French report foggy weather. There were no important actions. Mr. Bonar Law eulogising the navy said that the losses of our mercantile marine never approaches the losses we suffered even after Trafalgar. The Allies' resources are far greater than the enemy's. We can now give them not only shell for shell but two for one.

On the western front there is nothing to fear and good deal to hope. Munitions are coming through to Russia. The danger of invasion will not arise again. Advantages are all on our side.

CALCUTTA.

Daring Dacoity in Calcutta City.
Rs. 25,000 Stolen by 'Gentlemen.'

CALCUTTA, December 2.

The following authoritative report is issued:—At about 7-20 p.m. this evening a daring dacoity by armed Bhadrals took place at 66 Corporation Street, which is occupied by a pawnbroker, named Fakir Chand Dutt. It appears that the dacoits who were 5 in number arrived in a motor car which was driven by a Sikh chaffeur in khaki dress with pagri. The youths entered the shop and threatening the master with 2 revolvers demanded keys of safes in which large quantity of pledged jewellery is usually kept. At that time three of the six safes were open and the dacoits were able to remove their contents without delay. Two shots were fired one outside the shop and another inside but no one was struck. After a stay of a few minutes the dacoits re-entered the car which at once proceeded towards a circular Road at a very rapid pace. Two shots were fired at a Mahomedan youth who endeavoured to give chase, but fortunately without effect. The car had no tail light. It is not possible at present to estimate with any degree of accuracy the value of the property stolen but it will probably be about 20 to 25 thousand and consisted entirely of gold and silver ornaments. Any information regarding the car used will be welcomed by the Commissioner of Police, who also offers a reward of Rs. 2,500 for information leading to detection. The following is a description of the cars at present available:—Dark, red, touring body Clement Bayard on Renault make, with hood of khaki colour, up wire wheels, wind screen half raised. No tail-light front lights.

An Arms Act Case.

CALCUTTA, December 2.

Mr. Robertson, Magistrate, Dacca, commenced today an Arms Act case in connection with the find of arms at Sukha Press at Dacca. On the 18th November last Sukha Press was searched and the Police found two revolvers and 400 cartridges in a trunk. Four men were arrested two of whom were discharged and two, Proprietors of the Press, Abani Kumar Das and Aswini Kumar Das are the present accused. Several witnesses were examined and the case was adjourned the accused being released on bail.

UNITED PROVINCES.

Progress of the War.

A Lecture by General May.

LUCKNOW, December 2.

General May, lecturing before the Army Y. M. C. A., on the progress of the war, said that the dominating factor lay for the moment in Serbia. He described the policy which was directed towards the terrorising of smaller states and said that those who were criticising the wavering of some of the minor Balkan States must remember how this policy must act upon them. But, although Germany and Austria and Bulgaria had turned the Serbians out of the greater part of their country already, they had by no means beaten the Serbian army to the ground. Based on Montenegro and the Adriatic, and with the avenues of communication up through Albania, it would still be in the field against her and would give much trouble yet. Germany had not swept the board as she had in Belgium, and Bulgaria was already showing signs of uneasiness at the massing of Russian troops on her northern frontier and the steady growth of the Allies' forces on her southern boundary. Those people who talked pessimistically of Germany riding triumphantly to Constantinople would do well to study the map. General May then entered into an account of the Baghdad Railway and the strategical consideration which accentuated Germany in gaining the control of that undertaking. He did not think that a careful study of the railway and the country it passed through would lead anyone to fear that Germany could afford to march along that route to Mesopotamia unless and until she had flattened both the Russians and the French and the English in Europe. So far from her being likely to do that, the Russians had turned their retirement into a counter-attack and the recent news from Riga and its neighbourhood was most unfavourable to Germany.

In conclusion General May said that the lessons to be derived from the War were lessons for civilians and statesmen and, above all for politicians, far more than for soldiers, with the exception of the light thrown on modern artillery and its relation to fortifications and the possible value of machine guns, which, however, has been appreciated by those who studied the subject. Before the war there had been no very startling lesson. The fighting had been a series of soldiers' battles and half hard pounding, but the political lessons were immense. Everybody must learn to look on our army in quite a different light from what had hitherto been the case. Everybody must learn in future to take his share and do his duty to the full to his country.

Benares Conspiracy Case.

BENARES, December 2.

The hearing of the Benares conspiracy case being resumed this morning, Mr. Roy cross-examined Ramnath. He said that his cousin Ramgopal was not in C. I. D. Police, nor was he a Police informer. He never believed in committing murders, but was willing to take part in dacoities which were proposed for the object of purchasing arms and subverting the Government. The project was, however, put a stop to by the arrests. Ganeshlal had told him that a Moulvie at Pasarganj wanted two men to teach him and his party how to make bombs. He knew Amirochand used to be called Masterji. There was no ill-feeling between him and Lachminarain. He saw Pratap only once. He had described him to the Police as a Bengali. It was in this court he said for the first time that Pratap was not a Bengali. He could not even now definitely say whether he was a Bengali or not. His face resembled to some extent that of a Bengali.

Deb Narain, teacher, Government High School, Hardoi, the next witness examined for the prosecution, deposed to the establishment of an "Anusailan Samiti" at Benares by him, Sachindra and another man. Its name was afterwards changed to Y. M. A., as they feared trouble when the "Anushilan Samiti" was searched in Calcutta. He knew a man known as Khokha, whose real name was Shushir Kumar Mukherjee. The accused Jitendra, approver Bibhu and witnesses were under this man's influence, and they along with others left the Y. M. A. Afterwards a split took place, as he and other boys under Khokha's influence gradually changed their views of hostility to the Government. Sachindra did not like Khokha's influence over them.

He said that Sachindra held the most extreme views among them. In Calcutta when Sachindra met him he asked him about one Maklam Lal Sen, and the witness introduced him to the man. Sen had told him that his house was under Police surveillance. After some cross-examination by Mr. Chatterjee the Court adjourned until to-morrow.

Encouraging Women's Education.
A Public Meeting.

ALLAHABAD, December 2.

A Public meeting under the auspices of the Association for higher education of Indian women in the United Provinces will be held at the Senate Hall of the Allahabad University next Saturday to consider what steps should be taken for the encouragement and expansion of female education in the United Provinces. Sir James Meston has kindly consented to preside.

PUNJAB.

Lahore Conspiracy Case.

The Desperate Character Ganga Singh Arrested.

LAHORE, December 2.

In the Lahore Conspiracy supplemental trial to-day the Government Advocate announced this morning that a telegram had been received from the Superintendent of Police, Ludhiana, intimating that Ganga Singh alias Bharat Singh, a principal accused in the present and previous cases and a desperate character who was concerned in Ferozepur murders and heavily involved in other offences connected with the conspiracy, had been just arrested.

Lambardars Ruria Singh and Phakar Singh of Dhakhik and Zaildar Ranjit Singh deposed to the recovery of certain arms and incriminating articles at the indication of the accused. After some corroborative witnesses approved Nand Singh of Saudhar, District Ferozepur, who bugler and returned emigrant, was the next witness.

identify 8 accused and to testify to the arrival of the "Tosha Maru" at Penang in 1914, the seditious harangues of its Indian passengers, their revolutionary designs and the inculcation of the spirit of disaffection and rebellion among the Indian residents of Penang. Witness returned home in March 1913 and joined the "Ghadr" party. He then described the activities of his section including the projected dacoity at Chahib the proposed attack on Kapurthala magazine about which time he was interned. So far 101 witnesses have given evidence.

Prem Singh, accused who was put on deck yesterday with other accused in the Lahore conspiracy case will be further charged with the murder of Kapur Singh of Padre, Amritsar district.

Case Against an Absconder. In Lahore Conspiracy Case.

LAHORE, December 2. The following are the details about absconder Prem Singh, now under trial in the Lahore conspiracy case. He will be charged with complicity in the murder of Kapur Singh of Padri in Amritsar District who was brutally murdered in hot weather being first shot with pistols and then decapitated with chhavis. It is also alleged that Prem Singh attempted the lives of two other men one belonging to his own village and the other Sutedosh of Amritsar District. Hitherto the efforts of the Police to arrest this man have met with little success owing to his ability to disguise himself and to the assistance he derived from friends who harboured him. The trial of the offenders charged with the murder of Kapur Singh will probably be undertaken by a Special Commission as soon as Police investigation of the case is complete.

Rs. 20,000 to Punjab Public Library.

LAHORE, December 2. On the report of the special committee about the improvement in Punjab Public Library the Lieutenant-Governor has been pleased to sanction a special grant of 20,000 payable in five equal instalments, and to raise the monthly grant from Rs. 300 to Rs. 400.

The Armoured Aeroplane Fleet.

The Punjab armoured Aeroplane fleet fund now shows a total of Rs. 1,65,081 contributed in less than a fortnight. The pupils of the Cathedral Girls School have contributed Rs. 54.

BURMA.

The New Burmese Judge. His Appointment Welcomed.

DELHI, December 2. The Government of India have received quite a large number of telegrams from public bodies and associations welcoming the appointment of Mr. Maung in, Barrister-at-Law to officiate as Judge of the Lower Burma Chief Court Vice Mr. Ormond on six months leave. The appointment has been formerly gazetted.

BOMBAY.

All-India Bhatia Conference.

BOMBAY, December 2. Dr. Hiralal Bhatia of Lahore has been elected President of the All-India Bhatia Conference, and Mr. Narotam Morarjee Goculdas, Chairman of the Reception Committee. The Conference will be held on the 24th, 25th and 26th December, when a large body of delegates from all the principal towns of India are expected to attend. Delegates will be lodged in suitable houses in the Fort, free of charge, from the 21st to 30th December.

The Moslem League's Session. Proposed Bombay Public Meeting.

BOMBAY, December 3. In response to the requisition signed by many influential Mahomedan inhabitants of Bombay, a Public Meeting of the Mahomedan citizens will be held on Saturday night to consider and decide whether it is desirable to have a session of the all Indian Moslem League in Bombay this year. A number of newly formed District Congress organisations have been affiliated to the Bombay Provincial Congress Committee, and arrangements in connection with the ensuing session are being pushed with enthusiasm. The reception committee contains the names of 350 influential men and over three hundred volunteer workers have been enlisted of whom there are a dozen lady volunteers. Quite a good number of Lady delegates are expected to attend this year's Session. Special arrangements have been made for their accommodation.

Endowing A Chair. In College of Commerce.

BOMBAY, December 3. The Trustees of the late Mr. N. M. Wadia, having proposed to place at the disposal of the Government of Bombay Rupees one lakh twenty thousand out of the trust funds as permanent endowment for a chair in connection with Lord Sydenham College of Commerce the Government have drawn up a scheme for the administration of the fund. The Government will determine for what particular branch the chair shall be maintained.

Abolition of Jury System in Belgium.

BOMBAY, December 3. Misapprehensions having been expressed as to the scope and effect of the recent Bombay Government notification withdrawing from Belgium district the right of trial by jury in certain cases a Press Note has been issued explaining the reasons for the step taken by the Government. The Press Note states that the great majority of serious cases, including dacoities, offences against state and property are still triable by the jury in Belgium District. Not only that the scope of the Jury system has actually been extended by the notification which now makes all offences triable by the Sessions Court (except murder and other offences involving the death of a victim), forgery and similar offences triable by Jurors. Among the reasons necessitating the step, the Press Note says conditions of the district are very peculiar. In many respects the

field of selection of persons liable to serve as Jurors having requisite education is exceedingly limited, and the type of Juror available in the district is admittedly unable to deal with crimes requiring exceptional intelligence for their appreciation.

ASSAM.

Misappropriating Rs. 10,000. Case against a Postal Head Clerk.

KALIMPONG, December 2. Hardiyal Sharma, late Head-Clerk Postal Superintendent's Office at Yataung, Tibet has been put in Hajat on a charge of having misappropriated about Rs. 10,000 from the commissariat Department at Yataung. The accused had been an absconder for some time but was eventually arrested at the Simla Post Office when he went there to take delivery of letters under an assumed name. The case will be tried by Mr. Gould, C. S., British Trade Agent at Gyantse, Tibet.

SIND

The "Golden Gang" of Swindlers Result of the Trial.

KARACHI, December 2. The trial of the so-called "Golden gang" of swindlers at Shikarpur has ended. The leader, Ramchand, has been sentenced to two years' rigorous imprisonment and a fine of Rs. 1,000 and the others to various lighter punishments.

SOUTH INDIA.

Offshoot of Coonoor Abduction Case.

OOTACAMUND, December 2. In the Sub-Inspector's case, Mr. Schmidt put in a written petition as directed by the Court under Sec-526 (8) setting out that he meant to apply to the High Court for a transfer of the case to the file of a Magistrate in another district or adjourn the case on the grounds that the petitioner had been in custody for over two months and had only been released on bail at 6 P. M. on the 1st December. The existence of the envelope which the petitioner alleges the accused suppressed was most material to her defence in the Sessions, and further it would seriously prejudice the petitioner in her defence in the Sessions, if there was so long an interval between the hearing of this case and the Sessions case, fixed for the 10th January.

Counsel for the defence agreed with Mr. Schmidt than an adjournment was obligatory and the Court adjourned the case till the 15th December.

Nawab Salar Jung at Bellary.

BELLARY, December 3. Nawab Salar Jang arrived here by the 4 p. m. train on his way to Hyderabad from Kopal. He will stay in Mr. Gadigi Virabhadrapa's house probably for 3 days. (From our own Correspondent. By wire.)

Moplahs Put Up For Trial.

CALICUT, December 3. Three Moplahs connected with the recent disturbance at Pandalore have now been put up for trial before T. N. Hill I. C. S. special Assistant Magistrate of Malapuram under Sections 302 and 406, and some other minor sections under I. P. C. There are six cases in all against the accused, and they are now being heard at Feroke by Mr. Hill. There are in all forty three witnesses for prosecution.

Sir Sivaswamy Iyer's High School. Lord Pentland Eulogises the Benefactor's Services.

TANJORE, December 3. The following is the speech of His Excellency at Tirukuttupalli.

Sir Sivaswami Aiyar, Ladies and Gentlemen:—To Lady Pentland and myself the first most welcome and gratifying incident of our tour to this district is the opportunity it has afforded to us of taking part to-day in the formal opening of the new buildings of the High School at Tirukattupalli. It is hard to realise, ladies and gentlemen in looking round at the fine buildings which house this thriving centre of light and learning with something like 400 pupils on its rolls, that it has been almost entirely the growth of the last 10 years. As you have learnt from the interesting statement to which we have just listened the magician to whom this transformation is due is Sir Sivaswami Aiyar himself, at whose kind invitation we have assembled here to-day. "These buildings which are now dedicated to the service of education are the result of the latest waving of the magician's wand, and I think you will agree with me that they bear striking testimony to the potency of his spells, but I would not have you think that this fine institution records merely the generous instincts of a man who himself endowed with culture and learning and inspired with a profound sense of their value desires to bring them within the reach of others. During the past 10 years Sir Sivaswami Aiyar's career has been a busy one, and to the delight of his many friends and admirers a most successful one, and he could well have contended that in this matter if he supplied the sinews of war others should direct the fight, but he has raised no such plea. In spite of the calls upon his time, he has ever since he undertook the management of this institution watched over its fortunes and guided its progress with a painstaking solicitude which is beyond all praise, and has secured a measure of success of which he may well be proud, and yet of all Sir Sivaswami Aiyar's manifold activities probably the work he has accomplished here is that least known to the general public. It is therefore a special pleasure to me that as a result of my visit to Tanjore coinciding with the completion of these buildings, opportunity has been afforded of expressing publicly the general and genuine admiration of the quiet and unostentatious way in which my colleague and friend has devoted his money, and what is still more valuable his time to the cause of education in this countryside. I claim confidently to speak for all here present when I say that we join in hoping that all Sir Sivaswami's fond aspirations as regards this school may be continuously fulfilled, and that it may endure to the benefit of future generations and as a memorial of its generous benefactor.

BRIEF TELEGRAMS.

Mrs. Annie Besant will arrive at Allahabad from Gwalior next Sunday.

Sir Valentine Chirol arrived at the Viceregal Lodge Delhi, yesterday.

Owing to slips on the Nilgiri Railway through running of trains beyond Adderley will be stopped. It is expected to resume through running in about 4 days.

A Government Scholarship, to be held at Cambridge, England, has been granted to Behari Seth, a scholar of the Allahabad University.

The Hon'ble Sir William Clark leaves Delhi on the 5th instant on a short visit to Bombay, where he stops for a week, returning to Delhi on the 13th.

The Maharaja of Durbhanga will reach to Karachi on the 10th instant and presides at the Conference of the Sanatan Dharma or Hindu religious Conference. His Highness' visit is not, as generally supposed to be, to collect funds for the Hindu community.

The total approximate gross earnings of the State and Guaranteed Railways from the 1st April to the 20th November 1914 are more by Rs. 87,75,598 than the figures for the corresponding period of 1914-15.

The Maharaja and the Maharanee Gaekwar of Baroda have presented challenge Shields for an open All-India Tennis Tournament, singles and doubles to be played in the grounds of Lakshmi Vilas Palace, Baroda, from the 31st January to 6th February 1916.

The total plague mortality during the week ending the 27th November was at 3673 against 5133 cases. Bombay Presidency and Sind had 1906 deaths, Madras Presidency 132, Bengal, Behar and Orissa 51 the United Provinces 257, the Punjab 24, Burma 88, Central Provinces 619, Mysore State 110, Hyderabad State 331, Central India 153 and Rajputana 1.

LATEST TELEGRAMS.

Two Steamers Sunk.

LONDON, December 2. The British steamers "Colenso" and "Orange Prince" have been sunk. The crew of the former was saved.

A Steamer Strikes Bank.

LONDON, December 2. Five men who were missing from the "Kingsway" have been saved. The British steamer "Lincolnshire" Calcutta for New York and Boston has arrived at Port Said. She struck the bank of the canal and has eleven feet of water in hold No 1 which it is necessary to discharge.

Opening of Japanese Parliament.

Reference to Ententes.
LONDON, December 2. TOKIO.—In a speech from the Throne at the opening of the Japanese Diet the Emperor said that the alliance with Britain and the Entente with Russia and France were being strengthened.

Earl Kitchener Resumes Duties.

LONDON, December 2. In the House of Commons Mr. Asquith announced that Lord Kitchener had resumed his duties at the War Office and was a member of the War Council.

British Casualties.

Mr. Tennant said that the British casualties during the last three months at Loos and in the vicinity were 95,000 including Indians and Canadians while the Australians in Gallipoli had suffered altogether 20,000 losses.

Restriction of House Rents Bill.

The House of Commons passed the second reading of the Bill to restrict the increase of rent on small dwellings. (See message of 25th November)

American Securities in Britain.

With reference to the Government War Obligations Bill Mr. McKenna said that one of the matters to be dealt with was an arrangement to enable American securities owned in this country to be placed temporarily or otherwise in the hands of Government.

LONDON, December 3. PARIS.—A Communique says that artillery duels continue but with less intensity.

A German Dignitary's Visit to Rumania.

ALLAHABAD, December 3. The Central News correspondent at Amsterdam says that Count Mensdorff formerly Austrian Ambassador in London, has gone to Bucharest from Sofia. (Pioneer Cable.)

Tempting Bait to Rumania.

The "Daily Chronicle's" correspondent at Athens says that the Teutons offered M. Bratianu (Premier) a tempting territorial bait to abandon neutrality. (Pioneer Cable.)

Russia Reinforces Bukowina.

The "Corriere della Sera's" Bucharest correspondent says that Russia has reinforced Bukowina and occupied Moshala and also Sadagora immediately north of Czernowitz. Rumania is concentrating more troops on the Austrian frontier. Austria has protested against Rumania closing the Danube.

Czernowitz Retaken.

The "Corriere d'Italia's" correspondent at Bucharest says that the Russians have retaken Czernowitz after four days obstinate fighting.

Russians Arrive in Rumania.

The "Geneva Tribune" says that the Russians have crossed the Danube southwest of Esmail and have arrived at Babadagh in the Rumanian Doboudja. (Pioneer cable.)

వివిధ వార్తలు

బ్రిటిషువారికి ప్రస్తుతము ౧౫౦౦ కోట్ల రూపాయలు అప్పు అయినది. ఇంతయును మెన్నడును కాలేదు.

మెల్బోర్న్‌లోని గాంధీభవనము ఆస్ట్రేలియాలోని యుద్ధనిధికి ర. లక్షల ౫౦ వేల రూపాయలకు వైగా ఇచ్చినది.

జర్మనీవారి వివవాహముల వలన తమ గుర్రములకు బాధలేకుండ, రహస్యవారు వాని మూతులకు చిక్కినట్లు తలచియున్నారు.

వార్తాప్రకటన సంఘములో ౧౨౨వవసభ్యులున్నారు. వీరిలో నిద్దరు డైరెక్టరులు. ౪౦౦౦౦ వార్తాపరిశోధకులు, డైరెక్టరునకు సాయకు ౧౫ వేల రూపాయలవరకు.

హార్టర్ట్స్‌లోని కొందరి సాహాయ్యముతో అజా అజా కంతున డైరెక్టసాహాయ్యమునకై ఇంగ్లాండులోనిమాన్యుమైగులో 3౨ వేల ౫౦౦ రూపాయలను జమచేసినది.

లండను ప్రాంతవశ్యుల ౨ వేల మందికి వైగా, రహస్యమును దున్నారు లేదా యుద్ధసందర్భములో ప్రభుత్వమునకు సాహాయ్యము చేయుచున్నారు.

యుద్ధమునకు వెళ్ల సమస్య యేర్పడుచున్నది. పరమేశ్వరుని మొరటు ౨౦ సంవత్సరముల అప్పుకు పరిలక్షల మంది వివాహమునకు నిద్దముగ నున్నారు. వీరికి వరులు దొరకుట కష్టమవుచున్నది.

కంట్రీబ్యూటర్లకులమీద ఫిరీదీపులకు కూలీలను పంపుచున్నారు. ఇక్కడ ప్రభుత్వసంఖ్య చాల యధికమవుచున్నది; నూటికి యుగ్గురువరకు స్త్రీలున్నారు. అందుచేత సంఘముంతయు నీతివాద్యమగు చున్నది చెప్పవచ్చు.

రహస్యమునకు వికలంకులైనవారికి పింఛను ఇచ్చెదరు. కనడావానికి సంవత్సరమునకు ౧౫ పానులు మొదలు ౫౦ పానులవరకును, దెబ్బలను బట్టి అంగ్లేయులైనవారు ౬౫ పానులును మట్టుకు. రహస్యమునందలి మోటారు అంబులెన్సులకు అంగ్లేయులు 3౦ లక్షల రూపాయలకు అప్పుపెట్టెను.

అంగిలాభాగమునందీ మధ్యనొక విచిత్రము జరిగినది. ఇక జప్తులు వచ్చునగా కష్టము గుంపులుగుంపులుగ మాడ్చి రహస్య భద్రులచేసినట్లు.

యుద్ధమునకు ప్రతిదానికి బోలెడు ధనమేగినది. అన్నిటిలో పాటు ఇంగ్లాండులో చేపల ధరకూడ వృద్ధి యయ్యెను. చేపల వానికి వారమునకు 150 రూపాయల వంతున గిట్టుచున్నది.

ఇంగ్లాండులోని నీలిమెటోగ్రాఫ్ కంపెనీలనుండి 7000 మంది కొత్తగా తయారుచేసిన కేసలలో చేరి, నీలిమెటోగ్రాఫ్ కంపెనీలలో పనిచేసిన ఇద్దరికీ విక్టోరియాక్రొనువచ్చినది, సప్తములు చేసే మోటారుబండిని కొని యిచ్చుటకీ కంపెనీల నాయకులు 3౦,౦౦౦రూపాయల చందాచేయుట కాలోచించుచున్నారు.

జర్మనీ సేనా నాయకులలో కొకడగు జనరలు వాను హెండ్రికు బర్న చదరంగమును బాగుగా ఆడగలడట.

ఈయనలో సుప్రసిద్ధులగు బాలెజు వుల్ఫుగారు ౧౮ వ మిడిలు సెక్సు ఫటాలములో రైఫెనెటుగ నున్నారు.

ఈజిప్టులో కార్మును అను పట్టణమున్నది. ఇక్కడ ఎడావిక్టముగ దినమునకు ౨ టైల్ వంతున కిచ్చనకు ప్రభువు లైలువేయించెను.

“జర్మనీ-రాబోవు యుద్ధము”ను పేరున జర్మనుజేషియు డగు వానుబర్నవర్డిగా రొకగ్రంథమును వ్రాసి నుప్రసిద్ధులైరి. బర్నవర్డిగారు చేసిన దుశ్చర్యలే ప్రస్తుతసంగ్రామమునకు కారణమని బోహడేశి యుట తలచుచున్నారు. వీరిభార్య ప్యారిసునగరమునందు ౧౮౮౫-న సం॥రము ఆక్టోబరు ౨3-వ తేదీన జన్మించెను. మొన్న నే 70వేండ్లు నిండినది.

పరానుకాకాదగమున కిటీనల నాయకులుగ నియునింపబడినఅక్కిరయ్యధుర్వర్షులుగారికిష్టము2౨-వసం॥ములయెక్కు

శిల్పవిద్యార్థులులకు సర్ బార్జి ఫ్రాంపుటనుగారు కావెలనకన్య ప్రతిమను చెక్కెదరట. ఈయనకు బర్మను అరితీసిచూచనదూష్యులయిరి. బార్జి గారిండునకు పరిహారమును బుచ్చుకొనరు.

పరానుసర్వసేనాధిపతియగు సర్ బాను ఫ్రాంపిగారిని వానోదరి చేస్తూబర్నవర్సాని, రహస్యమునకువెల్లి వారిని చూచినప్పటికీ 500 మంది పత్రికానిలేఖకులు దర్శనమిప్పించుచు దరఖాస్తులను పెట్టిరటగాని ఆమె ఎవరికిని అనుజ్ఞ ఇయ్యలేదు.

ఇంగ్లాండుదేశమునకు నుంట్రిగనుండి మొన్న మొన్న రాజీనామాయిచ్చి రహస్యమునకువెల్లి వ విప్లవచర్యలుగారు తిత్తిపులను వ్రాయగలరు. రన్విమనుగారుకూడ రంధులను నీటితోకలిపి బొచ్చులకు అందముగ వ్రాయుదురట.

మనప్రధానమంత్రి ఆస్క్వితుగారు చిన్నపుడు పత్రికలకుచాల వ్యాసంబులవ్రాసెరి. “ఇకొనమిస్తు” పత్రికకువీరు విదవకుండ రాజకీయములనుగురించి ఏమి సంవత్సరములు వ్యాసములనువ్రాసెరట. వీరు ప్రతివార మాత్రకాకాకాశ్యాల యువకులకువెల్లి సంపాదకునితో చర్చించుచుండెడివాడట.

ఇంగ్లాండుదేశపు మంత్రులలో నొకరగు బాల్ఫూరుగారికి కన్యసాయమునం చెక్కెరి నిపుణతగలదు లేగదూడలకుమేత తిరిపించు యంత్రమును, ఎలకలకు ప్రాణహాని గాకుండ పట్టుకొనుటకు బోనును వీరుకనిపెట్టెరి.

రామచంద్రపురం మునసబుకోర్టు.

ప్రజలయభిప్రాయము.
(మాచిత్రభవనవద్దనుండి).

I
కడచిన ౧౨ సంవత్సరములనుండియు రామచంద్రపురం తాలూకా ప్రజలు గవర్న మెంటువారికి దెలియవరచుకొనుచున్న విన్నపములన్నియు నేటికి సాఫల్యమైనవని వ్రాయుట కెంతయు సంతసింపవలసియున్నది. రాజధానిలోని ౨౬2 తాలూకాలలోను, మొదటిదిగలిగి తాలూకాలలో చేర్చబడి, నులభముగా గన్న మెంటువారికి పన్నుల జెల్లింపుచుండెడి యీ తాలూకా యంతకాలమువరకు మునసబుకోర్టు విషయమునందు దొంతనమువారి దయకు పాత్రత గాకుండియుండుట చాల ఆశ్చర్యకరముగా నున్నది. నవంబరు ౧౬ తేది ఫోర్టుసెంటు బార్జిగెట్టు రామచంద్రపురమునకు తెంపారీ మునసబు కోర్టు ౧౮౧౬ సంవత్సరం జనవరి ౧ తేదీనుండి కాంక్షనుచేసి నిట్లును, ముందు ఉత్తరువులు బారీ యకువరకును కాకినాడ లోనే పనిచేయు చుండెవలసియును ప్రమిదపరచుచున్నది. రామచంద్రపురం తాలూకాప్రజ లింకను ప్రూర్తిగ సంతసింపబడుట వీలులేదన్నది. తాలూకా తెంపారీ మునసబుకోర్టు అని పేరు పెట్టినంతమాత్రమున వీరి కేమిలాభము? అన్నపుడుండేమో చెప్పినంతమాత్రమున యాకలి దీనవా? వీరు తమవ్యాజ్యముల పరిష్కారమునమిత్తము కాకినాడకు పోవు వ్యయప్రయాసలు దప్పువా? ఆలస్యముగా పోయినందుకు పూటకూళ్లమ్మకలి నోవ్వులు దప్పువా? పూటకూళ్లమ్మ కొంచెము బద్ధకించెనేని వీరు ఏకా నీడనీల్లో దాగి పట్టుకుంటు దప్పువా? గవర్న మెంటువారి ట్టులైత్రువులిచ్చుటకు కారణమేమియు గానరాకున్నది.

ఇది యిట్లుండ రాజమండ్రి) బారుప్రీడర్లందరు ఈ కోర్టుకాకినాడలో కం పె తమగ్రామములో నుంచిన యెడల రాజమండ్రికి రామచంద్రపురమునకు పడవల సదుపాయమున్నది గడక రామచంద్రపురం ప్రజలకు మిక్కిలి సదుపాయముగా నుండు ననియు, పెద్దాపురం బారుప్రీడర్లందరు రామచంద్రపురం తాలూకా పెద్దాపురం డివిజనులో చేరి యున్నది గాన చాలమంది రామచంద్రపురం తాలూకా ప్రజలు తమగ్రామం తమచురచ్చుచు పోవుచుండుగడకపెద్దాపురములో నుండియెడల బాగుండుననియు, కాకినాడ బారుప్రీడర్లందరు, జిల్లాకు కాకినాడ యాభ్యుపట్టణము, మంచినీర్లక రేవుపట్టణమును గడక ప్రజలందరకు తమ స్థలమునకు తమచురా

వలసిన యగత్యము విశేషముండును. కాబట్టి అచ్చటను.డి మార్చుకరమలేదనియు, నీమధ్యతంతులమిద్దటిల్లాజడ్డిగారికి ప్రతిదినము నిన్నువముల కంపించుకొనుచుండిరి వినుట కెంతయు విచారముగానున్నది. ఈ ప్రిడర్లందరకు, ప్రజలందరు ఎన్నికప్రములుపడినను తమపాట్లలు బాగుగానిండిన చాలును కాబోలు! ఈస్వలాభమే దేశారోప్యమునకు మూడుపార్లు కారణమగుటకు నందియునులేదు. మాజిల్లాజడ్డిగా రివిన్నపములేమియు పాటింపక మారాచంద్రపురములోనే కోర్టును పెట్టిం చెదరు నక.

II రామచంద్రపుర పౌరులసభ (మాకాకినాడ విశేషభవనయొద్దనుండి)

ఈతాలూకాకు కాంక్షకలయిన డిప్రీట్టుమునసబుకోర్టు రామచంద్రపురములోనే యుంచవలసినదని కోరుచు నవంబరు 3౦-వతేది సాయంకాలముచేసినసభకు కాకినాడ నుండి కృత్తివెంటి శేరాజునంతులు, దుగ్గిరాల వెంకటగూర్జు ప్రకాశరావు, జేపర్లాబు శేవులప్పలిస్వామి కాన్పురిగార్లు వర్మి జయప్రదముగా జరిపించిరి. అగ్రానసాధితతి ఆంధ్రులు గారు. కడదయకొ మిషనరీ సంఘమునకు సంబంధించిన రికరెండు సైంకెలుగారు ఈసభలో ప్రిడర్లకేమియు సంబంధము లేదు. ప్రజలు తమచుంచెడ్డలను యోచించుకొని సభచేసెరే గాని వేరుకాదు.

III. తీర్మానములు. (మాప్రత్యేకవిశేషభవనవద్దనుండి)

రికరెండు శే. ఆర్. ప్రిటెంకెలుగారి యాజమాన్యము క్రింద రామచంద్రపురపౌరులు నవంబరు 30 వతేదీన హైస్కూలుమందెరిమున సమావేశమై, “రామచంద్రపురముయొక్కయు, తర్జుమీపగ్రామములయొక్కయు నివాసులగు మేము 12 సం॥ల నుండి మాతాలూకా కొక తెంపారీ జిల్లాముననుబు కోర్టును స్థాపించుదని కోరుచున్నకోరికనున్నంతి మాకిప్పుడు అట్టికోర్టును దనుచేసినందునకు, చెన్నపురిహైకోర్టువారికి మా కృతజ్ఞతను తెలియజేయుచున్నాము. సదరకోర్టును కాకినాడ లోగాక, మాతాలూకాఫీసులోనే, యుంచుటకు కోరుచున్నాము. మారాచంద్రపురమునకు గాకపోకల సదుపాయము తెల్లకాలము సభ్యులుగా నడువగలవు కావున మాపురముననే నడవకోర్టును పెట్టుట యుక్తము. నడవకోర్టునుండి ఆ ప్రిటెంకెసులన్నియు, కాకినాడ సబుకోర్టుకే పంపబడుటలు ఉత్తరువు చేయింపగోరెదము. రాజా శే. రామచంద్రరాజుబహద్దరు మున్నుచు మహానీయులు రాజమహేంద్రవరము జిల్లాజడ్డి గారికి మానిజ్ఞాపన అందజేయగలండులకై ప్రజలు తీర్మానించిరి.

మోటారు నడపుట
మోటారుబండ్లు నడుపుటలో నేర్పరివి గావలెనని దలంచితివేని విశేషములకు మాకు వ్రాయము.
డి. మోటారు హైరింగు కంపెని,
[టెలిగ్రాఫ్ నెం 636] 131, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మదరాసు అందు నదరక
మహారాటా రైల్వే
కంపెనీ లిమిటెడ్.

వకటన.

189౧-వ కెంబర్, రెయిల్వేఅక్టు 56-వసంబరు సెక్షన్ యొక్క నిబంధన ప్రకారము 1915-వ సంవత్సరము డిసెంబరు నెల 13-తేది మొదలుకొని ఏలము ముగియు దినము వరకు ప్రతి దినము 12 గంటలనుంచి మిస్టర్ మీర్జావి సురాబ్జి కారక వారివలన అనేకవిధములయిన దాహాలేని సామానులు బహిరంగముగా సెంట్రల్ స్టేషన్ వద్ద ఏలము వేయబడును.

ఏలము వేయబడు సరకుల జాబితా మదరాస్ అండు సదరక మహారాటా రెయిల్వే జనరల్ ట్రాఫిక్ మానేజరు ఆఫీసులో పుచ్చుకొనవచ్చు.

వైద్యవార్తలు

దంతములు-దంతవ్యాధులు

దంతములు చేయవలసినవి నందన సెరుగుదలగాని వానినిమాత్రము సరిగా నుపయోగించుటలేదు. దంతములచేత కదాగములను నమలుట కేగ్వలసివచ్చింది. అట్లునమలుటవలన తీగ్ల ముఖ్యధివములైనవి నగును. ఆహారముత్వరలోజీర్ణమును. సాధారణముగ నెల్లవానియే ఆహారపదార్థమును బాగుగా నమలుటయే లేదు. గుటుక్కున మ్రింగుచున్నార దీనివలననే అజీర్ణి వ్యాధి వలబద్ధము మున్నగునవి సర్వజనసామాన్య వ్యాధులై పోయినవి.

ఈదేశమున అన్నియు మానవులు మున్నగు పదార్థములే ముఖ్యహారములుగానున్నవి. వీనిని మెత్తగా ముద్దగా నుడికింతురుగాన తినటము నచల నశనరమేలేదు. అటుంటి నమలి మ్రింగుట సాధారణముగ నలవాటుగా నున్నది.

తమలపాతమున గట్టికలను ఘాటునున్న ముసలిగా కును కలిపి నమలు దుగాచాచ మింకొకటికలను. ఇట్లు నమలు వారిపండ్లు చాల చెరునీతితోనుండును. పండ్లసంయమ నికి కొను కక్కునలనుము మున్నగు వానిని కట్టితీసివేయుగాన గట్టివారి నోటినుండి దుర్వాసక మెండుగా వెడలుచుండును. వీరికి అజీర్ణి-అరక - అతిమాత్రము - కీళ్లవాతము మున్నగు వ్యాధులు కలుగుచుండును.

కల్లెటూళ్లలోని వ్యవసాయదారులకు దంతములు చాల బాగుగానుండును. చిగురుబట్టుట రక్తము చీము కాగుట మున్నగు వ్యాధులు కట్టుట చుల కున్నంత హెచ్చుగా వారి కుండవు. దీనికి రెండు కారణములు. వీరు వాటుపడువారగుటచే శరీరస్థితి సహజముగ శ్రేష్ఠముగ నుండును ఆశోగ్యపదమగు శాచ విధిని వీరుబాగుగా పోషించుట కలవాటుపడియుండును.

పూర్వాలకన్న నిప్పటికిరము వారికి పండ్లు త్వరగా నూడిపోవుచున్నవి. దీనికి మూడు కారణములు గలవు. సరిగా జీర్ణముగా నుండుట - పరిస్థితులువారుట, ఉత్తమ స్థానికముగ హెచ్చుట.

భారతీయులకు ప్రధానవృత్తి వ్యవసాయము. వారు శేవముల కాకపోవుట వీరుతియి అన్నమును బాగుగా నమలిననే గాని యాభిద్రవము కలుగదు. ఇట్లు నమలుటవలన దంతములు గూడ గట్టిపడును. దవుడల కండరములు బలపడును. బాగుగా నమలుటవలన పండ్లుగూడ వరిశుభ్రమగును.

ప్రస్తుతము ప్రజలు కల్లెటను విడిచి కట్టెనులలో గుమి గూడుచున్నార. మద్యము మున్నగు నివాసములను మిఠాయిలను హెచ్చుగా నుపయోగించుచున్నార. నివాసములు వరిశుభ్రముగ నుండుటలేదు వీరుతియివాహారము తగినంత బలమును కలిగించునదిగాను- నిగాకముగ దీనినిగూడ చేయుట కరకాళియైదు. దీనివలన దంతవ్యాధులు మెండలచున్నవి.

సాధారణముగ కడుపునిండ కూకులేని చీరలెండకో గలక, వీరేగంటినో త్రావెకన- నములదగిన ఆహారమును తినరు పండ్లతోమహానద మైగా పొగాకునమలుతురు వీరపండ్లుగార బట్టియుండును. వీరికి దంతవ్యాధులు మెండు.

పండ్లతోమటలో సాధారణముగ కచ్చికతోనో బాగుతో నో ఇనుకతోనో నైవేద్యముతోమీ తోమెదరు అట్లుతోమట వలన పండ్లవైభాగము మాత్రమే తగిలలేదుగాని సందలలోన వక్రముక్కులు మున్నగునవి పోవు. తోమగా తోమగా వైభాగముకలిమెదరు అరిగిపోవును.

ఈ రీతిగా చేయుటవలన పండ్లు బలహీనస్థితియందుండు క్రిములను రాకుండ నిరోధించబడుతు కాన క్రిములు నిగాఘాటముగ చొరగిడి హానిచేయును.

ప్రతిదంతమున కనుగుణముగా నే యుండును. చుట్టును గట్టిపదార్థము కలిగియుండును- అగట్టిపదార్థ మరిగిపోగానే పన్ను క్రిమముగా నూడిపోవును- కాన వైమెరుగు అరిగిపోకుండ మనము చూడవలెను- దశదయముక రంధ్రములలో పండ్లవర్షబడియున్నవి.

పండ్లను గుననుండు మాంసపుమడుగులనుగూడ నిత్యమును తోముచుండుట యవసరము. వేపపుల్లతో పండ్లతోమట చాలనులువు. పుల్లకు మంచుచేసి క్రిందకుండి నైకిని నైసిండి క్రిందకును తోమవలెను. విద్యలేవగానే యొకసారియు మరల పండుకొనబోవునపుడొకసారియు పండ్లతోమట మంచిది. పండ్లసంయమ చేమైన ఇప్పుడిది నవో పండ్లతోమి తీసివేయవలెను. వరుల్లను త్రేలితోతోమట శ్రేష్ఠము. చిగురుబట్టుమున్నగు వ్యాధులు కలిగింపుడు ఉప్పును మెత్తగా నూడి దానితో కడుక్కను తోమవలెను ఆహారపదార్థములను బాగుగా నమలవలెను. అన్నమును బాగుగా నమలి చాలనేపు నోటిలో నాననిమ్మటవలన పండ్లకు గారపట్టుకు తీగ్లకోళము గూడ చక్కగా కనిపేయును- అట్లుచేయక గుటుక్కున మ్రింగివో జీర్ణకోళ మశీక్రమగున- అజీర్ణి మున్నగు వ్యాధులు కలుగును. గార విస్తారముగా నున్న పుడు దంకినై వ్యనిదే పండ్లను శుభ్రము చేయుచుకొను ముండవలెను- దంకిములలోనుండి ఏమాత్రము రాపిడి తగిలినను రక్తముకారుట ప్రారంభించగ నే గ్రహించి చికిత్స చేయుచుకొనవలెను- పరిస్థితియిన పండ్లను కంటనే తీసివేయుచుకొనవలెను.

“శబ్దకౌముది”

అను నకారాది ఆంధ్రవినుండువు. ఇది జేబులో ఇముడగలది. ఇట్టిది కే తెక్కదనులేదు. కావున ఆపూర్వమైనది. కల మిక్కిలి సరసము. ఫలమధికము. ప్రతి ౧ కి మెరు. ౧. తపాలాఖమ్ము ప్రత్యేకము. వలయువా డిట్లు చా్చియును. యస్. వి. రంగచాన్యలు, 88, వరదాముత్రిమప్పక వీధి, చెన్నపురి.

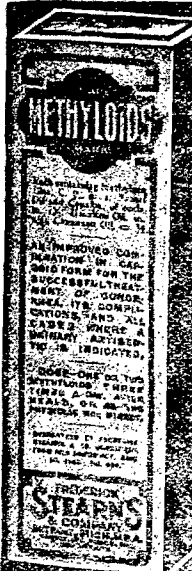
కాటోల్ పాదరు

నల్లలు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిముల బుట్టించు పురాగులను నశింపజేయును. టిక 1-కి అ. ౧-5-౬

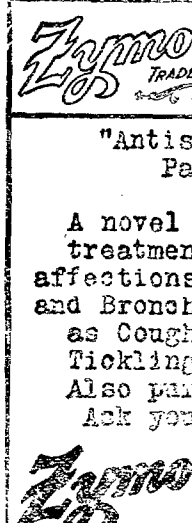
కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, పారదోలును. 2:౦ కట్టలుగల పెట్టె 1-కి అ 12 మాత్రంకవార్తములకు చీమలును పడకటిండ్లయందు నల్లలను దోమలను, పుల్లక చేటిలను చిమ్మటలనుండి కాపాడును. పోయిన్స్ జెల్లు - బ్లీ హార అందుకో, 16 286 వైమానికము దొడ్డు మదరాసు

METHYLOIDS

A speedy and reliable cure for gonorrhea. Far superior to injections. Cause no pain or stricture. Promptly check the discharge. Absolutely Safe. Convenient to carry-Easy to take. Be sure you get METHYLOIDS

Zymole Trochys

"Antiseptic Throat Pastilles"

A novel and harmless treatment for common affections of the Throat and Bronchial Tubes, such as Coughs, Hoarseness, Tickling or Bursiness, Also purify the breath. Ask your Chemist for

FOR XMAS AND NEW YEAR
FRUITS-Apples, Coorg oranges, Spanish and Black grapes, Peaches, Pomegranates etc. of Superior quality
VEGETABLES-Fresh English Vegetables.
FLOWERS-Cut Flowers, Bouquets.
Garlands for Presentation.
 Also English Vegetable and Flower Seeds Fruits, Plants Etc.
 Price List And Catalogue With Illustrations on Application.
N. RUDRAPPA & SON,
 LAL BAGH ROAD, BANGALORE.

[Phon 431]

THE HOTEL CLARENCE.
GOLD MEDALISTS
 BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.
 Book your orders for Xmas & New year Cakes early;
 Our Decorations and Ornaments special this Year
 Xmas toys and Fancy Boxes for presentation are for sale.
 Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

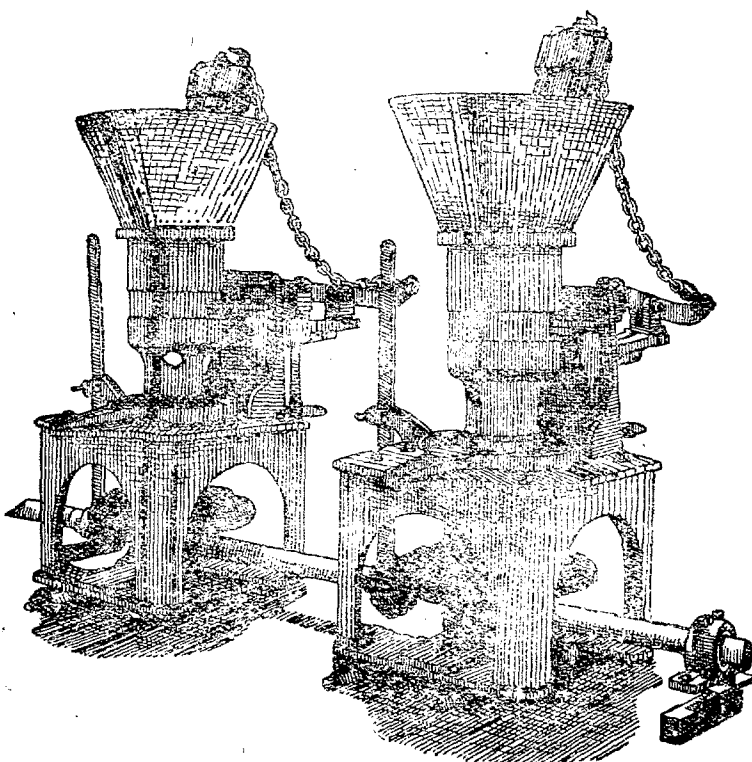
ఓక్సుకంవెనివారి

తిరుగుడు

అన్ని రకముల విత్తనములకు
 అనవగురితిని తయారు
 చేయబడియున్నది.

విక్రీలి ఉపయోగకరముగా పనిజేయును.

బీహెచ్ ఫౌండరీ లేక

నూనెదీయు

యంత్రములు.

శక్తులను, ధరలను. గురించి
 వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

దీనిని నమపులకు

2½ బి. హెచ్. పి. (B. H. P.) వాగును.

9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

విదేశీయ వస్తువుల ధరలు

లీలా లేక నువ్వేదనగరము:- ఇంకొత్తల
మనోహరము చావలగినది. 0-1-0
యశోధర:- ఇంకొక యువతి తమకునివెంకల
ప్రేమకై పడగాని పాట్లపడి యున్న తస్థితికి దెచ్చును. 0-12-0
మనోరమ:- మగకు జేటకేగి రాత్తుకునొద్ద జిక్కు
కొన తన సాహసములు: : డివిండుట. 1-0-0
జగదేవర:- అన్నకై పడరాని పాట్లబడి
యున్న తస్థితికి దెచ్చు సాహసములకథ 0-10-0
సహనోదరవాంఛ:- తమ్మునకు బుద్ధిలేక
కలహించిన ఆస్తి నోళ్ళకులకునకుటకు బోధించును. 0-4-0
ఆత్మలాభము:- కోర్కె కోడంద్రావలం 0-2-0
మిత్రద్రోహము:- శ్రీమహామహాసంఘం చరిత్ర 0-8-0
సహజేంద్రము:- (గొడ్డలికొట్ట) తాత్పర్యసహితము 2
బహుభాషాంధ యాధ్యపతి (మొదటిభాగము). 0-8-0
విశాఖ:- నా. మి. ను. నా. మి. మొదలయియోర్.
6 పాకేజీ పే. శ్రీనివాస, మదరాసు.

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము

అంధీవచనము

ఈ పుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి.
ఇందు అతిమందరమైన పటములు చేయబడ్డవి.
కొన్ని ప్రభుత్వ మిగిలి సొంతటలల్ల శ్రీభువనాశ్రమ ప్రాసాద
తెచ్చింపుకొనవలయును.
బాల, అయోధ్యాకాండములు గొంపానుల కాగితములు
కాళికోత్రైంకు గిల్లుపేరు 0 సంపుటం రంగుటములు 3-0-0
అరణ్య, క్షిప్రంధా, సుందరకాండములు గొంపానుల
కాగితము కాళికోత్రైంకు 0 సంపుటం రంగుటములు 0-0-0
యద్యకాండము మూడు భాగాలు 3 ర పటములు 3-0-0
తైత్తిరీయడివక, రంపానుల కాగితములైన మంచి
అచ్చు మేలైన కాళికోత్రైంకు బాల, అయోధ్యా
కాండములు చేరి 0 సంపుటము 0-0-0
డిటో అరణ్య, క్షిప్రంధా, సుందరకాండ చేరి 0 సంపుటము 0-0-0
డిటో యద్యకాండము మూడుభాగాలు చేరి 0 సంపుటము 0-0-0
శ్రీరామకాల్యాయము 0-0-0
(285) ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అంకుకో,
అనంద ముద్రాదాలయాధికారి, మదరాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

మాడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:- గా. హరినర్సయ్య తమరావు. ఎం. ఏ.
తైత్తిరీయభాషానుశాసనము చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుశ్రావణకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని జాతిములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడినవి. చందాకద్దతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0
అంచెమాలి లేదు. ప్రవేశింపవలయు.
సెప్టెంబరు సంచికకు పి. పి. గా. పంపుమని
వలయునాడు:- ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(7) 145, కాళిదాస, మదరాసు అని వ్రాయును
మహామహాపాధ్యాయ బ్రహ్మశ్రీ
కొల్లొండ వెంకటేశ్వరకవి విచిత్ర గ్రంథములు
కొద్దిప్రతులు గలవు వలయునాడీ క్రింది విలాస
మునకు వ్రాసికొనవలెను.
1 చిత్రకేసరీయము 2-0-0
2 కొల్లొండ మాహాకవ్యము 0-0-0
3 సింహాచల యాత్ర 0-0-0
4 కోటవరి వర్ణనము 0-0-0
5 విద్యాగి దీక్షితకవ్యము 0-0-0
6 నరకాసురవిజయ వ్యాసాచార్యము 0-0-0
కొల్లొండ తుమారనరసింహం,
(261) రామమోక్షదత్తము

ఇశాం! ఇంద్రియామహిమ ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇంద్రియాధికములకు విశేష
విశేషములు అనేక కావ్యములలోనుండి గ్రహించి లోక
ప్రేమను గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇంద్రియాధిక
ములో జన్మించిన ప్రళయనష్టమును అవశ్యముగా జగద
వలయును. ఈ పుస్తకమునకు వెలలేదు. తపాలాఖర్చులేదు.
వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవింద్రి,
తంకనిగూడ జువలయము, 157 బ్రాడ్వే,
96 హంటుకోడు, మదరాసు.

అపారమేయము (మహాదేవీభాగవతము)

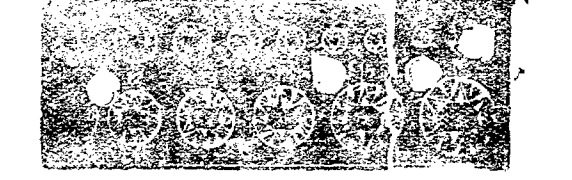
ఇందు రామక యాదవ పాండవాది సత్కథలు మిగుల
మనోహరముగ ప్రతిపాదించబడియున్నవి. నివృత్తిపరులకు సకల
మమత్వజలకలకు సుపయోక్తములకు పారమార్థిక నివృత్తి
ములకు ప్రవృత్తినిరతులగువారికి వారకర్మములగు వెత్తు
ధర్మములను సందర్భముగ వర్ణించబడినవి. మరియు పరశేవ
తాత్పర్యము సాకల్యముగ నుపదేశించబడినది. ఇట్టి సర్వోత్తమ
గ్రంథములను చెన్నపురిలోని శ్రీ గవన్న మొట్టువారి ఓరియం
యంటర్ మేన్యుస్క్రిప్ట్ లైబ్రరీలోని చిత్ర సమగ్రించి
సమగ్రీకరణము నిచ్చి వ్రాయించి మహా పండితులచే సంశ్లేషం
పించి సకల లోకావకాశముగ నాంధ్రప్రదేశ్ మేలికాగిత
మాలవైని మహారాజశ్రీ రాజా శ్రీమదంకితము వెంకట జగ్గా
రావు బహుదూరవారు శ్రీమేయమహామృతపురం జమీన్దార్
దారువారిచే స్వకీయ సత్కర్తృభావముద్దాయముగ ముద్రిం
పబడినది ఈ మహాగ్రంథ ముద్రికాధికమునకు దమచే వదలిన
సామ్యముగ సగ బాలు మాత్రము కర్మయూపమని రాబట్ట
దలచి వెల సులభము చేయించిరి.
బట్టవారితో టైయింకు చేయించిన పుస్తకము 1కి రు 1-0-0
మార్పులు కాగితముతో టైయింకు " " " 0-14-0
అబ్జున కేటరీమిషన్ ప్రెస్ విశాఖపట్టణం వాల్తేరురుత్తమస్వామి,

మోటారు బుండ్లు

మోటారుబుండ్లు సమస్తమును వాటిని బాగుచేయు
గజుగు తరిమియు నివృత్తిపరులకు మోటారుబుండ్లు ఎట్లు నడు
చునో యేర్పాటులు యేర్పాటులతోయినో అవి తెలి
పొయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాచంకిముల
వెల అభ్యాసపురస్కరముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్
కోడల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
గవన్న మొట్టువారివద్దనుంచి లై సెన్స్ యిచ్చించి వంపబడును,
యందలకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.
క్లాసు జనరల్ వెల మొదటివారమున ప్రారంభించబడును.
రాదలచినవి - స్ట్రెయిలు డిసెంబరు నెల 31 తేది లోపల 10 రూపా
యలు అడ్వాన్సుగా వంపుకొని తన కోకస్థానమును నిలుపుకొన
వలయును. పాఠశాలవిద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తా
కొనంగబడును. ఈ క్రింద నుదహరించుచున్న ప్రాసాదము.
(41) గ్యాలరీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ.
మరాఠ్ నాటకులు, మదరాసు ఈస్టు
తంకి విలాసము:- "ఉమ్మడియార్"

ఇందుక్రింద కనుపరచినట్టిన్ని ఇతర మైనట్టిన్ని
బర్మానైజులకు తగుమైనట్లు ఉమ్మడియార్ శెంపు
లున్న వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్న
బేడకాసులు అణకాకాసులున్న బంగారపు నగలు
న్ను మైరాళ్లుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్లును
కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెచ్చించుకొని
ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు వంపుదురని
ప్రార్థించుచున్నాము. (83)

వీరపూజ

ఇందు పురాతన భారతీయవీరుల ప్రతాపచరిత్రములు
చక్కని శైలిలో వర్ణించబడినవి. వారి చిత్రపటములు నూడ
గలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదికల కాంక్షమున మియొకటి లేదు.
వెల రేపరు టైంకు 0-12-0 కాళికో టైంకు 1-0-0
శ్రీ కృష్ణ దేవరాయని చిత్రపట ముచిత్రము.
వలయునాడు:- శ్రీరాధ స్వబహ్యుత్తాస్త్రి,
7, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

సర్వకోగ కుతూరము.
ఈ క్రింద కనబరచిన మందులు కాలదేద భేదములు
లేక ఆహార్యపుటకు శ్రీపురమ. తిరువరును సేవించిన
ఎవ్వడును నిరోధముగ నుండగలరు.
మదనమంజరి మూలము.
40 గల డబ్బికియము రూ 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
(183) 20 నీసాబారోకోడు మదరాసు.

మన శత్రువులు.

ఇందు పొగవట్టు, కిగరెట్టు, కల్లు, సారాయము,
కాఫీ, టీ, నల్లయందు, మొదలగు అన్ని దుర్భాషములను
గూర్చి వ్రాయబడినది. బాగురకు బోధించుటకు వీలగునట్లు
82 పాఠములుగా విభజించబడినది.
గౌతమ బుద్ధుడు వెల 0-4-0.

ఆకాశవిమానములు.

వీనిని గుఱించి యిదిగఱ కెనకును తెలుగులో వ్రాసి
యొందలేదు. ఈ గ్రంథమును విమానముల నిర్మాణము,
అవి ఆకాశమున సంచరించువిధము, వీనిలోని భేదములు చక్కగా
వివరింపబడినవి. విమానములపట్టుములు చాలకలవు. వెల 0-8-0
పాలపుర్తి రామమూర్తిగారు.
టీనరు మిషను కాలేజీ, గుంటూరు.

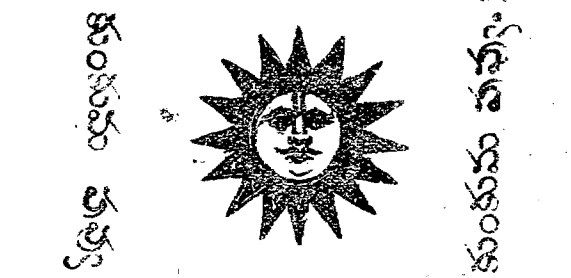
మదన కామేశ్వర లేవ్యం

ఇది మేహము, నిక్కాక, శుక్లవర్ణము, అతిమూత్రము,
హరించి మిక్కిలిబలమును ధాతువుల్లిన, రక్తవృద్ధిని, యావన
నుఖమును, సంతానప్రాప్తిని, నరములపట్టుత్వమును కలిగించు
వరప్రసాదము. 2 డబ్బిలు చాలును. 20 టు|| డబ్బి రు. 1-0-0
ఘనసారచందిని:- ఎరువు, తెలుపు, కనుపు, అంటు
నెగరొగములను మూత్రపునుంటును, తక్షణమే మాన్పును.
2 నీసాబు చాలును. నీసా రు. 1-4-0 వి. పి. చార్లె కేరు.
ఆయుర్వేద సమాజ్, హిందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

కావలెను

జీతాను మున్నగు సరకులను అమ్ముటకు ఏజెంట్లును
గుత్తగా కొను వర్తకమునకావలెను. శేట్టు చవుకగా నుండును
వివరములను తెలియగోరువారు 0-4-0 డబ్బిలను చేర్చి వంపవలెను.
ది మ్యూచుయల్ కో-ఆపరేటివ్.
వజ్రపు మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు మార్కెటు
క్లెను గమనింపుడు. కరస్పాండ్లెన్సు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాచువలయును:-
ఎస్ నారాయణ అండ్ కంపెనీ.
(66) 21, హమ్మింబీ, బొంబాయి.

యువతీ విద్యానిలయము-బాపట్ల

లోకన నెకండరి పరీక్ష పాఠము అయి ప్రైయినింగు
అయినట్టి యువపాఠ్యముని యొక్క-త్తమ మెట్రిక్యులేషన్
ప్రైయినింగు పాఠ్యము అయిన మెయింక్స్-గును ఈ పాఠశాలకు
ఉపాధ్యాయులు కావలసియున్నాడు. అట్టివారెవరైనను
యెడల తమ దరఖాస్తులను ఈ క్రింద సంకేతముజేసినవారికి
ఈ సంకేతము ఆఖరులోగా తమ దరఖాస్తులను వంప వేరు
చున్నాము. తా మెంత వేతనమును గోరునది దరఖాస్తులో
తెలియదగునది.
బాపట్ల కో. సీతమ్మ.

మోహినీలైలము

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.
5 తులముల నూనె నీసా 1-కి వెల 0-12-0.
ఇది మనోహరమునయు విద్యాధులు, డాక్టర్లు,
ఉక్లోగములు మొదలగు వారికి నుఖద్రవ, విక్రాంతి కవులు.

తామరలైలము

డబ్బి 1-కి వెల 0-4-0, 12-కి రూ. 2-10-0
అమృతాంజనం డిపో, 109, (ఫోకోడు, బొంబాయి)
అమృతాంజనం డిపో, 7, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.